БУТУН ДУН'Ё ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 28 (519)
8 ФЕВРАЛЬ ЧОРШАНБА 1956 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Техникани янада тараққий эттиришни, меҳнат унумдорлигини оширишни ва меҳнат шароитларини енгиллаштиришни та'минлаш мақсадида ишларни механизациялаш сур'атлари кескин суратда кучайтирилсин ва ишлабчиқариш процессларини автоматизациялашни саноатга кенг миқ'ёсларда жорий қилинсин.

(СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1956 — 1960 йилларга мўлжалланган олтинчи бешйиллик плани юзасидан КПСС XX с'ездининг Директивалари проектидан).

Колхозларда ҳисобот-сайлов йиғилишларини уюшқоқлик блан ўтказайлик

Совет халқи Коммунистик партиянинг шонли XX с'ездини зўр ғайрат ва юксак ижодий кўтарилиш блан кутиб олмоқда. Бутун совет халқи каби социалистик қишлоқ хўжалигимизнинг барча меҳнаткашлари ҳам с'езд очиладиган кунни муносиб меҳнат совғалари блан нишонлаш учун тайёрланмоқда. Партиямиз Марказий Комитети томонидан ишлаб чиқилган ва қаҳрамон халқимиз томонидан қизғин қўллаб-қувватланган олтинчи бешйиллик план Директивалари проекти мамлакатимизда буюк меҳнат кўтаринкилигини вужудга келтирди.

КПСС XX с'ездининг олтинчи бешйиллик план тўғрисидаги Директивалар проектидан ва партия, ҳукуматимизнинг қишлоқ хўжалигини кескин равишда ривожлантириш ҳақида қилаётган буюк ғамхўрликларидан илҳомланган областимиз колхозчи-деҳқонлари 1955 хўжалик йилини якунлаб, 1956 йилда янги муваффақиятларга эришиш учун зўр ғайрат блан ишга киришдилар. Шу кунларда колхозларда ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтказилмоқда, қишлоқ хўжалик йилининг якунлари тўпланмоқда, артель хўжалигини янада ривожлантириш тадбирлари ишлаб чиқилмоқда.

Ҳисобот-сайлов йиғилишлари — колхоз ҳаётида катта воқиадир. Бу йиғилишларни колхозчиларнинг актив иштирокида танқид ва ўз-ўзини танқид белгиси остида зўр уюшқоқлик блан ўтказиш колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлашга ёрдам беради, жамоат хўжалигини ривожлантириш ва социалистик қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини юксалтириш учун курашда фойдаланилмаётган ички резервларни ишга солишда катта роль ўйнайди.

Областимизнинг Ўртасарой, Юқоричирчиқ ва Қуйичирчиқ районларидаги деярли ҳамма колхозларда ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтиб бўлди. Бу районларнинг партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари ва колхоз правлениелари бу муҳим тадбирнинг аҳамиятига яхши тушуниб, йиллик ҳисоботларни тузишга пухта тайёргарлик кўрдилар, мол-мулк ва ишлабчиқариш асбоблари рўйхатга олиниб, яна бир марта текширишдан ўтказилди, давлат муассасалари ва ташкилотлар, колхозчилар ҳамда хусусий кишилар блан бўлган ҳисоб-китоб ишлари аниқлаб чиқилди, дебиторлик ва кредиторлик қарзларини тугатиш чоралари кўрилди.

Броқ, областимиздаги кўпчилик районларда колхоз ҳаётида муҳим давр ҳисобланган ҳисобот-сайлов йиғилишларини ўтказишга бепарволик блан қаралмоқда. Белгиланган муддатнинг ўтиб бораётганлигига қарамасдан Боёвут, Ўртачирчиқ, Ховос, Оққўрғон, Гулистон ва Мирзачўл районларида колхозларнинг ҳисобот-сайлов йиғилишларини ўтказиш сабабсиз кечиктириб юборилмоқда. Район партия, совет ташкилотлари, колхоз правлениелари йиллик ҳисоботларни тузиш, даромад тақсимотини тўғри ва намунали ўтказиш, ишлабчиқариш плани ва топшириқларини ҳарбир колхоз, бригада ва звенога етказишдек муҳим ишни пайсалга солмоқдалар. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси ҳам бу соҳада ниҳоятда бўшанглик ва сусткашлик кўрсатмоқда.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларини расмиятчилик, шошма-шошарлик блан, юзаки ўтказишга ёки кечиктириб юборишга асло йўл қўйиб бўлмайди. Бу йиғилишларда колхозчилар колхознинг ишлабчиқариш, хўжалик ва молия ишларининг якунларини муҳокама қиладилар, артель хўжалигини янада мустаҳкамлаш учун конкрет амалий тадбирлар белгилайдилар. Шунинг учун ҳисобот-сайлов йиғилишларини уюшқоқлик блан ўтказишга олдиндан пухта тайёргарлик кўриш, йиғилишларда колхозчиларнинг актив иштирок этишини та'минлаш ва танқид ҳамда ўз-ўзини танқидни кучайтириш учун кенг шароит яратиб бериш керак. Колхознинг ишидаги ҳамма нуқсонларни очиб ташлаш ва бу камчиликларни йўқотишда колхозчиларга ёрдам бериш, танқид ва айниқса қуйидан бўладиган танқидни ривожлантиришга бошчилик қилиш — колхоз бошланғич партия ва комсомол ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

Колхоз правлениелари ва тафтиш комиссиялари йиғилишларнинг пишчалик блан ўтиши учун ҳисоботларни пухта ва ҳартарафлама ўйлаб тузишлари, колхоз ишларининг муваффақиятлари ва камчиликларини очиб ташлашлари, умум даромаднинг қандай ортганлигини, яхши ва ёмон ишлаётган звено ҳамда бригадаларни, илғорларни ва дангасаларни кўрсатиб беришлари керак. Колхозчиларнинг умумий йиғилиши 1955 йилда колхозчилар томонидан колхоз правлениесига берилган топшириқлар ва умумий йиғилишларнинг қарорлари қандай бажарилганлигини правление а'золаридан талаб қилиши лозим.

Қишлоқ хўжалик артелининг Устави — колхоз ҳаётининг бузилмас қонунидир. Уставга қаттиқ риоя қилиш ва уни бажариш — ҳарбир колхозчининг, ҳарбир партия ва совет ходимининг бурчидир. Ҳисобот-сайлов йиғилишларида колхоз правлениесининг қишлоқ хўжалик артели Уставига қандай риоя қилганлиги, меҳнат интизомини бузувчиларга қарши қандай чоралар кўрганлиги, колхозчилар ва ма'мурий идора аппарати ходимларининг меҳнат кунлари минимумини бажарганлиги ёки бажармаганлиги кенг муҳокама қилиниши керак.

Ма'лумки, ўтган йили областимизнинг Сирдар'ё, Верхне-волинск, Чиноз, Калинин ва Янгийўл каби бирқанча районлари колхоз жамоат мулкини талон-тарож қилиш, колхозларнинг жамоат ерларини ижарага бериш, ишёқмас, дангаса колхозчиларга ҳалол ишлаган колхозчиларнинг меҳнат ҳақи ҳисобидан ошиқча аванслар бериш сингари ҳодисалар рўй берди, қишлоқ хўжалик артели Уставининг бузилишига йўл қўйилди. Эндиликда ўтган йили йўл қўйилган бундай жиддий камчиликларга қат'ий чек қўйиш ва бултурги хатоларнинг яна такрорланмаслиги учун ҳозирдан бошлаб ташкилий чораларни кўриш керак. Партия ташкилотлари қишлоқ хўжалик артели Уставининг бузилишига қарши шафқатсиз кураш олиб боришлари, колхоз активларини ва барча колхозчиларни Уставнинг ҳарбир моддасини даҳлсиз билиб, уни сўзсиз бажариш руҳида тарбия қилишлари лозим.

Колхоз ишлабчиқариш плани — социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг муҳим шарти ва колхозда меҳнатни тўғри уюштиришнинг асосий негизидир. Ҳартарафлама пухта ўйланиб тузилган план колхоздаги ишлабчиқариш кучларидан ва ички резервлардан тўғри фойдаланишни та'минлайди, жамоат хўжалигини янада ривожлантириш учун кенг перспективалар очиб беради. Партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари ва мутахассислар кирим-чиқим сметалари ва ишлабчиқариш планларини тўғри тузишда колхоз правлениеларига яқиндан ёрдам беришлари керак. Ҳарбир колхознинг кирим-чиқим сметаси ва йиллик ишлабчиқариш плани кенг колхозчилар оммасининг актив иштироки блан умумий йиғилишда муҳокама қилиниши ва тасдиқланиши лозим. МТС блан колхозлар ўртасида тузиладиган шартномаларда колхозларни етарли миқдорда техника блан, малакали механизатор кадрлар блан та'минлашни кўзда тутиш зарур. Колхозларда даромад тақсимотини намунали ўтказиш, ишланган меҳнат кунларига қараб даромадларни тўғри тақсимлаш — ҳозирги энг муҳим вазифаларнинг биридир.

1956 йилда областимиз қишлоқ хўжалиги олдида турган ғоят катта вазифалар қишлоқ хўжалик ишларига раҳбарлик қилиш савиясини янада яхшилашни, кўкламги экишни пухта тайёргарлик блан шай бўлиб кутиб олишни талаб этади. Афсуски, бу соҳада қилинаётган ишлар ҳали талабга мутлақо жавоб бермайди. Маҳаллий партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари ва колхоз правлениеларининг вазифаси — кўкламги экишга тайёргарликни ҳартарафлама кучайтириб юборишдан, экишга тайёрланишда ходимларнинг шахсий мас'улиятини оширишдан иборатдир. Колхозларнинг ҳисобот-сайлов йиғилишларини ишдаги мавжуд камчиликларни очиб ташлаш ва уларни тезда тугатиш тадбирларини белгилаш шиори остида, бутун куч ва моддий-техника воситаларини, колхозчилар оммасини 1956 йил кўкламги экиш кампаниясини муваффақиятли ўтказишга сафарбар этиш шиори остида ўтказиш керак.

СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганиннинг „Юнайтед Пресс оф Пакистан" телеграф агентлигининг саволларига жавоблари

Покистондаги «Юнайтед Пресс оф Пакистан» телеграф агентлигининг редактори Қутбиддин Азиз жаноблари Совет-Покистон муносабатларига таллуқли саволларга жавоб беришни сўраб Покистондаги СССР элчихонаси орқали СССР Министрлар Советининг раиси Н. А. Булганинга мурожаат қилди.

Покистон телеграф агентлигининг редактори Қутбиддин Азиз жанобларининг саволларига Н. А. Булганиннинг берган жавоблари қуйида э'лон қилинади.

Савол: Совет Бош Министри Олий Совет сессиясида сўзлаган нутқида СССР блан Покистон ўртасидаги муносабатлар яхшиланади, деб умид билдирди. Бундай муносабатларни яхшилаш имкониятларининг, унинг фикрича, қандай йўллари бор?

Жавоб: Совет Иттифоқи бошқа мамлакатлар блан ўзининг муносабатларида, ижтимоий системалари турлича бўлган давлатларнинг тинч тотув бўлиб яшашлари ва бир-бирлари блан манфаатли дўстона ҳамкорлик қилишлари мумкин ва зарур деган принципга ҳамиша асосланиб келди ва асосланади.

Совет ташқи сиёсати барча халқларнинг мустақил миллий ривожланиш ва мустақил давлат бўлиб ривожланиш ҳуқуқларини тан олишга асосланган. Биз бошқа давлатларнинг ички ишларига ҳарқандай аралашишларга қаршимиз.

Бу гап Покистонга ҳам таллуқлидир, бошқа ҳамма халқлар сингари Покистон халқи ҳам ўзининг ички ишларини ўз хоҳишича ҳал қилишга ҳақлидир.

Совет Иттифоқи муттасил тинчлик сиёсатини ўтказиш блан бирга ўз қўшниси бўлган ба'зи давлатларнинг бошқаларнинг манфаатларини кўзлаб Совет Иттифоқи хавфсизлигига таҳдид солаётган агрессив ҳарбий сиёсий гуруҳларга киришига бефарқ бўлиб қарайолмайди, албатта. Биз Покистон ҳам қатнашаётган СЕАТО ва Бағдод пакти сингари ҳарбий-сиёсий агрессив гуруҳларга қаршимиз.

СССР блан Покистон ўртасидаги дўстона муносабатлар СССР, Ҳиндистон, Хитой Халқ Республикаси, Бирма ва бошқа мамлакатлар ўртасидаги муносабатларга асос қилиб олинган машҳур Беш принципга — тинч тотув бўлиб яшаш принципларига асосланиши мумкин эди.

СССР блан Покистон ўртасидаги муносабатларда ҳам шу принципларнинг қўлланилиши, равшан кўриниб турибдики, Совет-Покистон муносабатларини яхшиламоқ ва ривожлантирмоқ учун ишончли восита бўлур эди ҳамда мамлакатларимиз халқларининг манфаатларига ва истак-орзуларига тўла равишда мос бўлиб тушган бўлур эди. Биз бунда шунга асосланиб иш кўрмоқдамизки, бошқа тинчликсевар халқлар сингари Покистон халқи ҳам тинчликнинг мустаҳкамланишига, ўз мамлакатининг мустақиллиги мустаҳкамланишига ва фаровонлигини оширишга ниҳоят даражада манфаатдордир.

Савол: Совет Иттифоқи блан Покистон қандай соҳаларда ҳамкорлик қилиши мумкин?

Жавоб: Совет Иттифоқи барча мамлакатлар блан энг кенг миқ'ёсда алоқалар ўрнатишга ва бу алоқаларни ривожлантиришга тарафдордир. Шубҳа йўқки, Совет Иттифоқи блан Покистон ўртасида иқтисодий, техника, маданий соҳаларда ва бошқа соҳаларда ҳамкорлик муваффақиятли равишда ривожлантирилиши мумкин.

Савол: Совет Иттифоқи блан Покистон ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликнинг қандай имкониятлари бор?

Совет Иттифоқи Покистонга ҳечқандай шарт қўймай иқтисодий ва техника ёрдами беришга тайёрми?

Жавоб: Бизнинг фикримизча, агар, албатта, Совет Иттифоқи блан Покистон ўз ўрталарида бир-бирларига манфаатли иқтисодий ҳамкорлик қилмоқ учун интиладиган бўлсалар, ҳар икки мамлакат ўртасида бундай ҳамкорлик қилмоқ учун етарлик имкониятлар бор.

Совет Иттифоқи Бирлашган Миллатлар Ташкилоти орқали ҳам, шунингдек иккитомонлама битимлар асосида ҳам бошқа кўп мамлакатларга техника ёрдами бериб келди ва бермоқда. Кенг равишда ма'лумки, Ғарб давлатларидан фарқли ўлароқ, СССР бундай ёрдам берганида, у ёки бу мамлакатнинг суверенитетига дахл қиладиган ҳечқандай сиёсий, ҳарбий ёки бошқа талабларни бажаришни ҳечқачон шарт қилиб қўйган эмас.

Бу айтилган гаплар Покистонга ҳам тўла равишда таллуқли бўлади.

Савол: Совет Иттифоқи блан Покистон ўртасида савдо-сотиқни кенгайтирмоқ учун қандай имкониятлар бор?

СССР Покистондан қандай товарларни сотиб олишни истар эди, у Покистонга қандай товарларни сотган бўлур эди ва тўлов формалари қандай бўлур эди?

Жавоб: СССР блан Покистон ўртасида савдо алоқаларини кенгайтирмоқ учун реал имкониятлар бор.

Совет Иттифоқи Покистонда бўлган қишлоқ хўжалик, чорвачилик маҳсулотларини, шунингдек Покистон сотишга муҳтож бўлган бошқа товарларни сотиб олган бўлур эди. Совет Иттифоқи ҳам Покистонга комплект саноат ускуналари, қишлоқ хўжалик машиналари ва бошқа машиналар, Покистон сотиб олишни истаган ҳархил саноат товарлари ва бошқа товарларни сотишга тайёр.

Шу муносабат блан Совет Иттифоқи блан Покистон ўртасида савдо битими тузиш ижобий аҳамиятга эга бўлур эди.

Савол: Совет Иттифоқи атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасидаги ўзининг техника билимларини Покистон блан баҳам кўриши мумкинми?

Жавоб: Ҳа, мумкин.

ЎРТОҚ Н. А. БУЛГАНИН МАРШАЛ ЧЖУ ДЭНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

1956 йил 6 февральда СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Булганин Хитой Халқ Республикаси Раисининг Ўринбосари Маршал Чжу Дэни ва унинг ҳамроҳларини: — Хитой Халқ Республикаси Давлат Мулофаа Комитети Раисининг Ўринбосари Маршал Не Жун-чжэньни, Халқ Вакиллари Умумхитой Мажлиси Доимий Комитетининг а'зоси Лю Лань-таони, Маслаҳатчи Ши Чжэни қабул қилди.

Қабул вақтида Хитой Халқ Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Лю Сяо, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Т. Федоренко, СССР Министрлар Совети Раисининг Протокол бошлиғи Е. А. Тарабрин ҳозир бўлдилар.

Н. А. Булганин блан Маршал Чжу Дэ ўртасида самимий, дўстона суҳбат бўлди. (ТАСС).

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВ МАРШАЛ ЧЖУ ДЭНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

6 февральда КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев Хитой Халқ Республикаси Раисининг Ўринбосари Маршал Чжу Дэни ва унинг ҳамроҳларини: Хитой Халқ Республикаси Давлат Мудофаа Комитети Раисининг Ўринбосари Маршал Не Жун-чжэньни, Халқ Вакиллари Умумхитой Мажлиси Доимий Комитетининг а'зоси Лю Лань-таони, Маслаҳатчи Ши Чжэни қабул қилди.

Қабул вақтида Хитой Халқ Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Лю Сяо ҳамда СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. Т. Федоренко ҳозир бўлдилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев блан Маршал Чжу Дэ ўртасида самимий, дўстона суҳбат бўлди.

Маршал Чжу Дэнинг Москвада бўлиши

Хитой Халқ Республикаси Раисининг Москвага келган Ўринбосари Маршал Чжу Дэ ва унинг ҳамроҳлари — Хитой Халқ Республикаси Давлат Мудофаа Комитети Раисининг Ўринбосари Маршал Не Жун-чжэнь, Халқ Вакиллари Умумхитой Мажлиси Доимий Комитетининг а'зоси Лю Лань-тао, маслаҳатчи Ши Чжэ ва бошқалар 6 февральда пойтахтнинг хушманзара жойлари блан танишдилар.

Хитойли меҳмонлар В. И. Лениннинг Кремльдаги иш кабинетини ва квартирасини катта э'тибор бериб кўриб чиқдилар. Бу ерда Маршал Чжу Дэ таассуротлар дафтарига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди: «В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти биз ва авлодларимиз ибрат олмоқлари учун ҳамиша муносиб намуна бўлиб келди».

Сўнгра хитойли меҳмонлар СССР Министрлар Советининг мажлислар залида, Қурол-аслаҳалар палатасида бўлдилар ва бу ерда тўпланган коллекцияларни кўриб чиқдилар.

Кремльнинг тарихий ёдгорликларини томоша қилиб юрган экскурсантлар Маршал Чжу Дэни қизғин қарсак чалиб кутиб олдилар.

Хитой Халқ Республикасидан келган меҳмонлар Кремльни келиб кўрганларида Хитой Халқ Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Лю Сяо, СССР Олий Совети Президиуми Секретарининг Ўринбосари А. Ф. Горкин, СССР Ташқи Ишлар Министрлиги Узоқ Шарқ бўлимининг мудири И. Ф. Курдюков, СССР Олий Совети Президиумининг Протокол бошлиғи Г. И. Фомин, Москва Кремлининг коменданти генерал-лейтенант А. Я. Веденин, Хитой Халқ Республикаси Элчихонасининг ходимлари меҳмонларга ҳамроҳ бўлиб юрдилар. (ТАСС).

КПСС XX с'ездини меҳнат совғалари блан кутиб олайлик!

Янги перспективалар сари

ҒАЗАЛКЕНТ, (телефон орқали). Бу ерда Бўстонлиқ район партия активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1956 — 1960 йилларга мўлжалланган олтинчи бешйиллик плани юзасидан КПСС XX с'ездининг Директивалари проекти»ни муҳокама қилдилар.

Район партия комитетининг секретари ўртоқ И. И. Ладушкин партиямиз XX с'езди Директиваларини амалга оширишда район саноати, қишлоқ хўжалиги ходимларининг янги вазифалари тўғрисида доклад қилди. У айтдики, Бўстонлиқ районининг саноати ва қишлоқ хўжалиги янги бешйилликда янада ривожланади, мамлакатга кўплаб саноат моллари ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб берилади.

Доклад юзасидан биринчи бўлиб райондаги Маленков номли колхознинг раиси ўртоқ Гулматов сўзга чиқди. Ўртоқ Гулматов ўзи раҳбарлик қилаётган Маленков номли колхоз а'золари янги бешйилликнинг биринчи йилидаёқ пахта, картошка ва сабзавот ҳосилини ошириш, чорвачилик маҳсулдорлигини кўпайтириш учун астойдил курашаётганликлари тўғрисида сўзлаб берди. Маленков номли колхоз ҳар гектар ердан 25 центнердан пахта, 15 тоннадан помидор, 10 тоннадан картошка етиштириш мажбуриятини олди.

Музокарада Бўстонлиқ МТСининг директори ўртоқ Дорошенко ҳам гапирди.

Музокарада ҳаммаси бўлиб 11 киши сўзга чиқди. Улар ўз сўзларида партиямиз XX с'езди Директивалари проектини якдилик блан ма'қуллаганликларини, янги бешйилликда саноат ва қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини янада юксалтириш учун астойдил курашажакларини айтдилар.

Район партия активи йиғилишида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ М. Абдураззоқов нутқ сўзлади.

Тошкентдаги чинни заводининг коллективи КПСС XX с'езди шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, маҳсулотнинг сифатли бўлиши учун курашмоқда. **Суратда:** Заводнинг энг яхши мастерларидан **Анвар Ну'монов** чинни идишларига гул солмоқда.
Я. Клемперт фотоси.

Бу йил ҳосил кўп бўлади

Қуйичирчиқ районидаги «Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозининг ишчи, хизматчи ҳамда қишлоқ хўжалик мутахассислари социалистик мусобақани янада кучайтириб, дала ишларини муваффақиятли олиб бормоқдалар.

Дала ишларини намунали олиб боришда айниқса ўртоқ Нишонбой Муҳаммадиев бошлиқ 3-нчи бўлим ишчилари юқори кўрсаткичларга эришаётирлар. Бўлим ишчилари ўтган йили мавжуд пахта майдонларининг ҳар гектаридан 21 ўрнига 24 центнердан ҳосил топшириб, бошқа бўлимларга намуна бўлган эдилар. Қўлга киритилган ана шу муваффақиятларни янада мустаҳкамлаш мақсадида 755 гектар пахта майдонининг ҳар гектарига 500 килограммдан ўғит солиб, шудгор қилиб қўйдилар.

Ҳозир дала ишлари ҳарқачонгидан ҳам қизитиб юборилди. Бўлим ишчилари далага 300 тоннадан ортиқроқ маҳаллий ўғит ташиб чиқардилар. Суғориш тармоқларини тозалаш ишларига 70 киши ажратилди. Улар кунлик нормаларини анча ошириб бажармоқдалар. Бўлим механизаторлари «универсал», ҳамда тирков асбобларини 60х45 схемасига мослаш ишларини қизғин давом эттирмоқдалар. Бўлим ишчилари бу йил мавжуд пахта майдонларининг ҳаммасига чигитни квадрат-уялаб экишни планлаштириб, гектаридан 35 центнердан ҳосил топшириш мажбуриятини олдилар.

Д. ТОШХЎЖАЕВ.

14 февральгача 1 квартал плани бажарилади

Олмалиқ — областимизнинг энг ёш индустриал марказларидан биридир. У кун сайин кенгайиб, обод бўлиб бормоқда. Шаҳар бинокорлари СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг олтинчи бешйиллик плани юзасидан партия XX с'езди Директивалари проектидан ғоятда руҳланиб, шу кунларда ҳарқачонгидан ҳам ғайрат блан ишламоқдалар.

Шаҳарнинг биргина 29-нчи кварталида 20 дан ортиқ кўпквартирали уй қурилаётир. Бинокорлар коллективи ўртасида партия XX с'езди шарафига бошланган социалистик мусобақа кун сайин кенгаймоқда. Бу мусобақада ўртоқ Ляпин бошлиқ бригада а'золари, айниқса яхши натижаларга эришмоқдалар. Бригада коллективи ўтган январь ойи мобайнида икки ойлик топшириқни бажаришга муваффақ бўлди. Коллектив эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш мақсадида КПСС XX с'езди очилиш кунигача 1 квартал топшириғини бажаришга қарор қилди.

Н. ГОРОДНИЧЕНКО.

Мусобақа натижалари

Тошкент гўшт комбинатининг аҳил ва меҳнатсевар коллективи январь ойининг 15 кунлик топшириғини муддатидан илгари бажариб, шаҳар меҳнаткашлари учун пландан ташқари 130 тоннадан ортиқ гўшт, 30 тоннага яқин колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқарган эди. Корхона коллективи янги йилнинг дастлабки кунларида қўлга киритилган бу ютуқларни янада мустаҳкамлаш мақсадида астойдил ишлади. Натижада ойлик топшириқ ҳам ортиғи блан бажарилди.

Шу кунларда комбинат цехлари коллективи ўртасида КПСС XX с'езди очилиш кунини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа янада қизиб кетди.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Ўртоқ К. Е. Ворошиловнинг етмишбеш ёшга тўлиши муносабати блан табрик телеграммалари

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. Е. Ворошилов туғилган куннинг етмишбеш йиллиги муносабати блан чет мамлакатлардан, илгари э'лон қилинган табрикномалардан ташқари яна қуйидаги табрикномалар келди.

Румыния ишчи партияси Марказий комитети, Румыния Халқ Республикасининг Министрлар совети, Румыния Халқ Республикаси Буюк Миллат мажлисининг Президиумидан;

Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлиси Президиуми, Болгария Министрлар Совети ва Болгария Коммунистик партияси Марказий комитетидан;

Мўғулистон Халқ Республикаси Буюк Халқ Хурали Президиуми, Мўғулистон Халқ Республикаси Министрлар Совети ва Мўғулистон Халқ Революцион партияси Марказий комитетидан;

Венгрия Меҳнаткашлар партияси Марказий комитетидан;

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий комитетидан;

Чехословакия Коммунистик партияси Марказий комитетидан;

Германия Бирлашган социалистик партияси марказий комитетидан;

Корея Меҳнат партияси Марказий комитетидан;

Австрия Коммунистик партияси Марказий комитетидан;

Финляндия Коммунистик партияси Марказий комитетидан;

Исроил Коммунистик партияси Марказий комитетидан;

Аргентина Коммунистик партияси Марказий комитетидан;

Албания Меҳнат партияси Марказий комитети, Албания Халқ Республикаси Халқ Мажлиси Президиуми, Албания Халқ Республикаси Министрлар советидан;

Германия Демократик Республикаси Халқ Палатаси Президиумидан;

Германия Демократик Республикаси Министрлар Советидан.

Тинч тотув яшаш ва ҳамкорлик қилишнинг беш принципи

Территориал бутунлик ва суверенитетни ўзаро ҳурмат қилиш, бир-бирларига ҳужум қилишмаслик, бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик, тенгҳуқуқлилик ва ўзаро манфаатдорлик, давлатларнинг ижтимоий тузуми қандай бўлишига қарамай, тинч-тотув бўлиб яшаш принциплари савдо-сотиқ тўғрисида ва Хитойнинг Тибет райони блан Ҳиндистон ўртасидаги алоқалар тўғрисида 1954 йил апрель ойида Хитой блан Ҳиндистон ўртасида имзоланган шартноманинг кириш қисмида баён қилинган эди. Бу принципларни кейинчалик Бирма ва Югославия мамлакатлари ҳам ёқлаб чиқдилар. Осиё ва Африкадаги 29 мамлакатнинг Бандунгда ўтказилган конференциясида ана шу принциплар бир оғиздан ма'қулланди ҳамда халқаро тинчлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш тўғрисида конференция қабул қилган Декларацияга киритилди.

СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. А. Булганин 1955 йил 8 декабрьда Жайпурдаги (Ҳиндистон) митингда сўзлаган нутқида: «Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар ма'лум беш принцип — «панча шила»га асосланади. Совет Иттифоқи бу принципларга қаттиқ амал қилмоқда», — деган эди.

Ҳозирги вақтда 30 дан ортиқ мамлакат ўз муносабатларини тинч-тотув бўлиб яшаш принципларига асослаб қурмоқда. Бу принциплар империалистларнинг турли ҳарбий блоклар тузишга, давлатларни бир-биридан яккалаб қўйишга қаратилган «зўравонлик» сиёсатига тамомила қарама-қаршидир.

1. ТЕРРИТОРИАЛ БУТУНЛИК ВА СУВЕРЕНИТЕТНИ ЎЗАРО ҲУРМАТ ҚИЛИШ

Тинч тотув бўлиб яшаш ва ҳамкорлик қилиш беш принципининг жуда катта кучи ва аҳамияти шундаки, бу принциплар дун'ёдаги ҳамма халқларнинг чинакам миллий мустақиллигини ҳамда суверенитетини сақлайди ва ҳимоя қилади.

Совет Иттифоқи, ҳарбир суверен халқнинг ўз тақдирини, ўзининг ички ва ташқи сиёсатини ўзи белгилаши унинг олий ҳуқуқидир, деб ҳисоблайди. Совет Иттифоқининг бошқа мамлакатлар блан бўлган барча муносабатлари ана шу принципларга, я'ни бошқа халқлар суверенитетини э'тироф этиш ва ҳурмат қилиш принципига асослангандир. Шу блан бирга совет ташқи сиёсати халқларни иккига ажратиб қарамайди, я'ни бошқача қилиб айтганда, уларни биринчи даражали халқлар ёки иккинчи даражали халқлар, яхши халқлар ёки ёмон халқлар, кучли халқлар ёки кучсиз халқлар деб билмайди. Аксинча, совет ташқи сиёсати катта ёки кичик бўлишидан қат'ий назар ҳамма халқларни ҳамда уларнинг суверенитетини бирхилда таниш ва бирхилда ҳурмат қилиш принципларига асосланади.

Совет Иттифоқи катта ва кичик халқлар суверенитетини таниш ҳамда ҳурматлаш сиёсатига оғишмай амал қилиб келмоқда, мустамлака ва қарам мамлакатлардаги халқларнинг чинакам озодликка ҳамда миллий мустақилликка эришиш йўлида олиб бораётган курашларига хайриҳоҳлик билдирмоқда.

Империалистик давлатлар одатда суверенитетни оёқости қилишга урунадилар, улар суверенитетни ҳатто умри тугаб битган ҳодиса, деб жар ҳам солдилар.

Америка Қўшма Штатлари Хитой Халқ Республикасини танишни ҳамон истамай келаётир, шу блан бирга Хитой Халқ Республикасининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги ўз қонуний ўрнини эгаллашига тўсқинлик қилмоқда, капиталистик мамлакатларнинг Хитой Халқ Республикаси блан дипломатик ва савдо-сотиқ муносабатларини ўрнатмаслиги учун барча чораларни кўрмоқда. Шунингдек, АҚШ ҳарбий органларининг Европадаги халқ демократияси мамлакатлари ва СССР ҳаво территориясига шарлар учираётганлиги халқаро ҳуқуқ нормаларини қўпол равишда бузишдир.

Америка империалистлари турли мамлакатларнинг суверенитетига тобора кўпроқ қасд қилаётганликлари сайин АҚШ блан бошқа мамлакатлар ўртасидаги қарама-қаршилик ҳам кучайиб бораётир.

2. ҲУЖУМ ҚИЛИШМАСЛИК

Совет ҳукумати ўзи вужудга келган дастлабки кундан бошлабоқ тинчлик шиорини баланд кўтариб келмоқда. Улуғ Ленин томонидан имзоланган ва Россия гражданларига қарата чиқарилган мурожаатда ҳам умумий, демократик тинчлик тўғрисидаги масала алоҳида уқтириб ўтилган эди. Ўша даврдан бошлаб Совет давлати тинчлик учун, бир мамлакатнинг бошқа бир мамлакатга ҳужум қилмаслиги учун сабот блан ва қат'ий курашиб келаётир.

Совет Иттифоқи 1955 йилнинг ўзидагина халқаро аҳволни яхшилашга қаратилган бирқанча муҳим тадбирларни амалга оширди. Масалан, ўтган йилнинг май ойида Хитойдаги Порт-Артур ҳарбий-денгиз базаси территориясидан совет қўшинлари олиб чиқиб кетилди. Ундан сўнг эса Порккала-Уддаги (Финляндия) совет ҳарбий-денгиз базасини тугатиш тўғрисидаги масала ҳал қилинди.

Бизнинг мамлакатимиз блан Югославия ўртасида дўстона муносабатларнинг тикланганлиги ҳамда ана шу муносабатларнинг сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳаларда тобора кенгайиб бораётганлиги империалистларга кучли зарба бўлиб тушди. Совет Иттифоқи блан Югославия ўртасида дўстона муносабатларнинг нормал ҳолга келтирилганлиги тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлашда муҳим аҳамиятга эгадир.

1955 йил августида Совет ҳукумати Совет Иттифоқи қуролли кучлари сонини 640 минг киши ҳисобида камайтириш тўғрисида қарор қабул қилди. Совет ҳукуматининг бу тадбири халқаро кескинликни юмшатиш ишига, тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун кураш ишига янги конкрет ҳисса бўлиб қўшилди. Бу эса Совет ҳукуматининг қуролсизланиш ва қурол-яроғларни анча камайтириш масаласи юзасидан амалий иш олиб бораётганлигидан далолат беради.

Ўтган йилнинг сентябрь ойида эса СССР блан Германия Федерал Республикаси ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилди, шунингдек, СССР блан Германия Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатлар тўғрисида Шартнома имзоланди.

Совет ҳукуматининг таклифига биноан СССР блан Финляндия ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартнома муддати 20 йилга узайтирилди.

Ҳужум қилишмаслик тўғрисидаги принциплар СССРнинг Ҳиндистон ва Бирма ҳукуматлари блан биргаликда чиқарган Декларацияларида ҳам баён қилингандир. Бетарафлик ва бир-бирига ҳужум қилишмаслик тўғрисида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи блан Афғонистон ўртасида дўстона ва яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлаш мақсадида Шартнома тузилди ва у яна 10 йил муддатга узайтирилди.

Тўрт буюк давлат ҳукумат бошлиқларининг Женевада бўлиб ўтган Кенгашида ҳам, шу давлатлар ташқи ишлар министрларининг Женева Кенгашида ҳам Совет ҳукумати умумевропа хавфсизлиги тўғрисидаги шартнома проектига Европа мамлакатларининг бир-бирларига ҳужум қилмасликлари тўғрисидаги моддани киритишни таклиф қилган эди. Аммо АҚШ бошчилигидаги империалистик давлатларга СССРнинг бу таклифи ёқмади. Улар бу таклифга қарши чиқиб, уни рад қилдилар.

Империалистлар ҳозирги вақтда «зўравонлик сиёсати»ни ўтказишга уринмоқдалар. Улар ана шу сиёсатга амал қилиб, Хитойда Чан Кай-ши ҳокимиятини сақлаб қолишга, Ли Син-ман ҳокимиятини эса бутун Кореяга ёйишга, Вьетнамда Бэо Дайни ҳимоя қилишга уриниб кўрдилар. Броқ «куч ишлатиш сиёсати»нинг шармандаси чиқди, бу сиёсат тараққийпарвар кишиларнинг жуда кучли қаршилигига дуч келди.

Яқинда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин Америка Қўшма Штатлари президенти Д Эйзенхауэрга мактуб блан мурожаат қилди. Бу мактубда ва кейинги жавоб мактубида Совет Иттифоқининг тинчликни сақлашга ва мустаҳкамлашга, СССР блан АҚШ ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик ўрнатишга қаратилган конкрет таклифлар ўз ифодасини топган.

Америка Қўшма Штатларининг ҳукмрон доиралари жуда хавфли йўлдан бормоқдалар, халқаро кескинликни кучайтириш, ҳарбий талвасани авж олдириш ва бир халқни иккинчи халққа қарата гиж-гижлаш сиёсатини ўтказмоқдалар.

АҚШ ер юзининг кўп жойларида ўзи ташкил қилган ҳамда тинчликсевар давлатларга қарши қаратилган ҳарбий блокларни сақлаб қолиш, зўр бериб қуролланишни давом эттириш ниятидадир.

Турмуш воқиалари халқлар ўртасида янги урушни келтириб чиқармоқчи бўлган империализм сиёсатчиларининг асл башараларини кун сайин очиб ташламоқда. Империалистларнинг босқинчилик йўлини тутаётганликлари уларни бутун дун'ё жамоатчилигидан тобора четлаштириб қўяётир. Ҳамма мамлакатлардаги тинчликсевар халқлар шуни яхши биладиларки, империалист атомбозларнинг инсониятга қарши қаратилган планларини барбод қилиш, инсониятни янги уруш гирдобига тортишга уринаётган қора кучларнинг жинояткорона планларини фош этиш ҳамма мамлакатлар халқларининг биргаликда куч-ғайрат сарф қилишларига, актив ҳаракат қилишларига, уларнинг қат'ий иродасига ва мустаҳкам жипслашганликларига боғлиқдир.

3. БИР-БИРЛАРИНИНГ ИЧКИ ИШЛАРИГА АРАЛАШМАСЛИК

Совет Иттифоқининг ташқи сиёсати илмий жиҳатдан асосланган, принципиал сиёсатдир. Бу сиёсат илмий асосга таянган, кенг халқ оммасининг орзу-умидларини ўзида ифодалаган, марксизм-ленинизмнинг ғолибона та'лимотига асосланган сиёсатдир.

Совет давлати бошқа давлатларнинг ички ишларига сра аралашмайди. Бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашиш давлатимиз ташқи сиёсати принципларига зиддир.

АҚШнинг бошқа мамлакатларга, айниқса Осиё ва Африкадаги, шунингдек Латин Америкасидаги иқтисодий жиҳатдан заиф ривожланган мамлакатларга нисбатан тутаётган сиёсати, ўша мамлакатларни АҚШга иқтисодий жиҳатдан қарам қилиб қўйишга қаратилган.

В. И. Ленин дун'ёни тақсим қилиб олган финанс капитали ҳукмронлиги тўғрисида гапириб, бундай деган эди: «... бутун ер шарини мана шу «капитал ҳокимлари» ё мустамлакалар формасида ёки бошқаларнинг мамлакатларини молия эксплуатациясининг мингларча иплари блан чулғаб олиш воситаси блан тақсим қилиб олганлар» (В. И. Ленин, Асарлар, 21 том, 322 бет).

Мустамлака ва қарам мамлакатлар ҳамавақт капиталистик давлатлар учун қўшимча хомаш'ё манбаи бўлиб келди. Империалистлар мустамлака ва қарам мамлакатлар бойлигини таладилар, ўз саноатларини ривожлантириш учун хомаш'ё, ўзларининг авантюристик мақсадларини амалга ошириш учун ҳамда озодлик ва мустақиллик йўлидаги ҳаракатларни бостириш учун эса «тўп еми», я'ни кўп сонли одам кучлари олиб турдилар.

АҚШнинг бир вақтлар Хитойда гоминданчиларга сиёсий ва ҳарбий жиҳатдан ёрдам бериб турганлиги ҳаммага ма'лум. АҚШ Хитойни қандай қилиб бўлса ҳам мустамлака ва қарам мамлакат ҳолатида сақлаб туриш учун кўп уриниб кўрди. Қисқа муддат ичида АҚШ Чан Кай-шининг 166 дивизиясини қурол-аслаҳалар блан та'минлади, 1720 самолёти бўлган авиациясини тузишга ёрдам берди, гоминдан қўшинларига ёрдам бериш учун ўз қуролли кучлари составидан 113 минг кишини ажратди. Сўнгра Америка Қўшма Штатлари Хитойни атом уруши хавфи блан қўрқитиб, унинг қонуний территорияси — Тайвань, Пэнхуледао ва бошқа оролларини босиб олди.

Эроннинг ички ишларига АҚШнинг бевосита аралашганлиги натижасида Эрон Бағдод пактига киритилди. Ваҳоланки, 1955 йилнинг октябригача Эрон бетарафлик позициясида туриб, Бағдод пактига қарши бўлиб келган эди.

1954 йилда америка монополиялари Гватемалада интервенция ва ҳарбий тўнтарув уюштирдилар, ўтган йили эса Коста-Рикада ҳам шундай қилишга уриниб кўрдилар.

Бундай фактлар америка империалистларининг бошқа давлатларнинг ички ишларига сурбетларча аралашаётганликларини яққол кўрсатди.

4. ТЕНГЛИК ВА ЎЗАРО МАНФААТДОРЛИК

В. И. Ленин та'лим бериб айтган эдики, бизнинг мамлакатимиз қўшни мамлакатлар блан бўлган ўз муносабатларини инсонларча тенглик принципи асосига қуришга интилади. Тенглик ва миллий манфаатларни ўзаро ҳурматлаш асосларида барча мамлакатлар блан иқтисодий ҳамкорлик қилиш сиёсати ана шу мустаҳкам принципнинг таркибий қисмидир.

Совет Иттифоқи бошқа мамлакатларни бўйсундириб олиш ва улар устидан ҳукмронлик қилиш методини рад қилади ва қаттиқ қоралайди. Совет ҳукумати ҳатто кичик мамлакатлар манфаатлари ва ҳуқуқларини ҳам изчиллик блан ҳимоя қилиб келмоқда, бир мамлакатнинг бошқа мамлакат ички ишларига аралашишига йўл қўймаслик учун ҳаракат қилмоқда.

Совет Иттифоқининг халқлари ўз мамлакатларида социализм қураётган халқ демократияси мамлакатларига ёрдам беришни, халқлар фаровонлигини оширишга кўмаклашишни ўзларининг энг муҳим, интернационал бурчлари деб биладилар. СССР интервентларга қарши олиб борилган урушда вайрон бўлган хўжаликни тиклаб олиши учун Корея Халқ Демократик Республикасига қайтариб бермаслик шарти блан бир миллиард сўм берди. Бу — Совет Иттифоқининг халқ-демократияси мамлакатларига кўрсатаётган беғараз ёрдамидан далолат беради. 1953 йил июлида СССР БМТнинг заиф ривожланган мамлакатларга техника ёрдами кўрсатиш юзасидан қабул қилган программасига қўшилиб, БМТ фондига 4 миллион сўм топширди, кейинги йилларда ҳам бу фондга кўп миқдорда пул топшириб турди. Совет Иттифоқининг бошқа мамлакатларга, айниқса заиф ривожланган мамлакатларга иқтисодий жиҳатдан ёрдам бераётганлигини барча тинчликсевар халқлар самимий табрикламоқдалар.

Совет ҳукумати тинч ҳамкорлик қилишга астойдил интилаётган барча давлатлар блан яхши муносабатлар ўрнатишга ҳардоим тайёрдир. Совет ҳукумат бошлиқларининг Ҳиндистонга, Бирмага ва Афғонистонга қилган тарихий сафарлари бунинг ёрқин далилидир.

Совет Иттифоқининг ташаббуси блан 16 давлатнинг БМТга қабул қилинганлиги — халқлар ўртасида тинч ҳамкорлик ўрнатиш ишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилди.

5. ТИНЧ ТОТУВ БЎЛИБ ЯШАШ

Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсати тинч-тотув бўлиб яшаш тўғрисидаги ленинча та'лимотга асослангандир.

Ленин томонидан ёзилган ва Советлар II с'ездида қабул қилинган «Тинчлик тўғрисида декрет»да тинчлик учун кураш — Совет ташқи сиёсатининг бош йўли деб э'лон қилинган эди. Совет давлати ўзи ташкил қилинган кундан бошлабоқ ўз ташқи сиёсатида тинч ҳамкорлик қилиш асосида тинчлик учун кураш принципига оғишмай амал қилиб келаётир.

Иккинчи жаҳон урушидан олдинги даврда Совет ҳукумати урушнинг олдини олиш учун, агрессорларни жиловлаб қўйиш ҳамда коллектив хавфсизликни вужудга келтириш учун ҳардоим курашиб келди. Урушдан сўнгги йилларда эса СССР барча мамлакатлар блан тинч ҳамкорлик қилишни ривожлантиришга, халқаро муносабатлардаги кескинликни камайтиришга ўзининг бутун куч-ғайратини сарфламоқда.

Ҳозирги вақтда мамлакатимиз 58 чет давлат блан савдо-сотиқ алоқаларини ўрнатган. Бутуниттифоқ савдо палатаси 1955 йилда четэлларда 17 виставка ташкил қилди. Совет Иттифоқи мамлакатлар ўртасида бир-бирларига парламент делегациялари юборишда яхши ташаббус кўрсатди. СССР Олий Советининг таклифи блан кейинги вақтларда демократик ва капиталистик мамлакатларнинг жуда кўп парламент делегациялари мамлакатимизга келиб кетди. Парламент делегацияларини айирбошлаш ҳозир ҳам давом этаётир.

Кейинги 8 йил ичида Хитой, Корея, Япония, Ҳиндистон, Эрон, Афғонистон, Венгрия, Франция, Англия, Миср, Швеция, АҚШ ва бошқа мамлакатлардан келган 180 та турли делегация Ўзбекистонда бўлди.

Тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш идеясидан илҳомланган барча мамлакатлардаги халқлар тинчлик учун, ўзаро ёрдам ва ҳамжиҳатлик учун ҳормай-толмай кураш олиб бормоқдалар. Улар тинч-тотув бўлиб яшаш ва ўзаро ҳамкорлик қилишнинг принципларига қат'ий амал қилганлари ҳолда халқаро муносабатлардаги кескинликни юмшатиш йўлида биргаликда куч-ғайрат сарфламоқдалар.

Биз шундай тотув бўлиб яшаш тарафдоримизки, бундай тотув бўлиб яшаш барча давлатлар ўртасида ўзаро алоқаларнинг нормал ривожланишига ёрдам бера оладиган бўлсин, жумладан, биз ҳамма мамлакатлар блан савдо-сотиқ қилишга тарафдормиз. Ўртоқ Н. С. Хрушчев бундай деган эди: «Менинг фикримча, тотув бўлиб яшашнинг классик намунасини кўрсатиш керак бўлса, бизнинг Ҳиндистон блан муносабатларимиз шундай намунанинг худди ўзгинасидир. Биз тотув бўлиб яшаш блангина кифояланаётганимиз йўқ, бирқанча масалаларда сиёсий фикрларимизда тафовут бўлишига қарамай, дўст ва иноқ бўлиб ҳам яшамоқдамиз, тинчлик учун биргаликда олиб бораётган курашимиз бу дўстликнинг асосидир».

Тинч тотув яшашнинг беш принципи дун'ёдаги кўпчилик мамлакатлар ташқи сиёсатининг асоси бўлиб қолмоқда, тинчликсевар халқлар томонидан қўллаб-қувватланмоқда. Бу эса тинчлик доирасини кенгайтирмоқда, халқлар ўртасидаги ўзаро ишонч ўрнатилишига ёрдам бермоқда.

Евг. БЛОК.

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ Эрон Ҳукуматига нотаси

СССРнинг Эрондаги Элчиси А. И. Лаврентьев 4 февральда Эрон Ташқи Ишлар Министри Ардалан жаноблари ҳузурига бориб, унга Эроннинг Бағдод ҳарбий блокига қўшилганлиги масаласи юзасидан Совет Ҳукуматининг нотасини топширди. Бу нота Совет Ҳукуматининг шу масала юзасидан 1955 йил 26 ноябрьдаги нотаси муносабати блан Эроннинг Москвадаги Элчихонаси томонидан Эрон Ҳукуматининг СССР Ташқи Ишлар Министрлигига 1955 йил 10 декабрьда топширган нотасига Совет Ҳукуматининг жавобидир.

Ма'лумки, Совет Ҳукуматининг 1955 йил 26 ноябрьдаги нотасида қуйидаги масалалар қўйилган, я'ни Бағдод ҳарбий блокининг агрессив блок эканлиги, бу блокнинг Ўрта ва Яқин Шарқ районида тинчликни ва хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатларига асло тўғри келмаслиги ва бу блан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мақсадларига ҳам асло тўғри келмаслиги кўрсатиб ўтилган эди; шунингдек ғарб давлатлари Бағдод пактидан шу райондаги иқтисодий жиҳатдан кам тараққий қилган мамлакатларни мустамлака асоратига солиш қуроли сифатида фойдаланишларига, Эроннинг Бағдод пактига қўшилиши Совет Иттифоқи блан яхши қўшничилик муносабатларини давом эттиришга асло тўғри келмаслигига ҳамда Эроннинг бу пактда қатнашуви Совет-Эрон шартномасида, жумладан, гарантиялар ва бетарафлик тўғрисида 1927 йил 1 октябрьда имзоланган Совет-Эрон шартномасида Эроннинг ўз ихтиёри блан ўз устига олган мажбуриятларига бутунлай зид эканлигига Эрон Ҳукуматининг э'тибори жалб қилинган эди.

Нотада Эроннинг Бағдод пактига қўшилганлиги хусусида Совет Ҳукуматининг 1955 йил 12 октябрьдаги баёноти та'кидланган эди ва Эрон Ҳукуматининг Бағдод ҳарбий блокига қўшилиш тўғрисидаги қароридан келиб чиқиши мумкин бўлган оқибатлар учун бутун мас'улият Эрон Ҳукуматига юкланган эди.

Эрон Ҳукумати ўзининг 1955 йил 10 декабрьдаги жавоб нотасида Эроннинг Бағдод ҳарбий блокига қўшилганлигини оқлашга уриниб, Бағдод пакти «Ўрта Шарқда тинчлик ва хавфсизлик асосларини мустаҳкамлашдан бошқа ҳечқандай мақсадни кўзламайди», бу пакт «мудофаа» характеридаги пакт бўлиб, «бошқа бирон мамлакатга қарши қаратилган эмас» деган важларни келтиради.

Шу муносабат блан Эрон Ҳукумати Бағдод пакти «Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мақсадларига тўла равишда мос бўлиб тушади» деган да'вони яна такрорлайди ва ўзининг бу да'восини «исбот қилмоқ» учун, жумладан, Бағдод пакти Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Секретариатида рўйхатга олинмоқчи эканлигини важ қилиб келтиради.

Эрон Ҳукумати ўз нотасида Бағдод пактининг ма'лум ҳарбий-сиёсий гуруҳлар блан — Шимолий Атлантик блоки (НАТО) ва Шарқи-Жанубий Осиёдаги пакт (СЕАТО) блан алоқадор эканлигини инкор қилмагани ҳолда, шу блан бирга, шу пактларнинг бирортаси ҳам «бир ёки бирқанча мамлакатга қарши ёхуд уларга ҳужум қилиш ва агрессия қилиш нияти блан тузилган эмас» деб да'во қилади.

Эрон Ҳукумати ўз нотасида Эрон блан СССР ўртасида дўстона муносабатларни ривожлантиришдан ўзининг манфаатдор эканлигини айтиб, Бағдод пакти «Гарантиялар ва бетарафлик тўғрисидаги Эрон-Совет Шартномасининг 3-нчи моддасига зид эмас» деб ва «СССР Ҳукуматига қарши қаратилган бирор блокнинг борлиги — бундай блокка қўшилиш мажбуриятларни бузиш бўлади, деб ҳисобланиши мумкин бўлган блокнинг борлиги тўғрисида Эрон Ҳукуматига ҳечбир нарса ма'лум эмас» деб да'во қилади.

Эрон Ҳукуматининг нотасида 1941 йилдаги ма'лум воқиалар ва кейин Совет қўшинларининг Эрон территориясида мувaққат турганлиги муносабати блан Совет Иттифоқига қарши туҳмат гаплар айтилган, шу блан бирга Эрон ҳукумати бу хусусда Совет Иттифоқини «Эроннинг ички ишларига аралашди» деб айблашни ўзига эп билган.

Эрон Ҳукуматининг 1955 йил 10 декабрьдаги нотасига жавобан Совет Ҳукумати нотасининг тексти қуйида э'лон қилинади.

«Совет Ҳукумати Эрон Ҳукуматининг СССР Ҳукуматининг 1955 йил 26 ноябрьдаги нотасига жавобан 1955 йил 10 декабрьда юборган нотасини олганлигини та'кидлайди ва шу муносабат блан қуйидагиларни айтишни зарур деб ҳисоблайди.

Бағдод ҳарбий пактига нисбатан ва Эроннинг шу пактга қўшилишига нисбатан Совет Иттифоқининг позицияси Совет Ҳукуматининг 1955 йил 12 октябрьдаги баёнотида ва Совет Ҳукуматининг Эрон Ҳукуматига топширган 1955 йил 26 ноябрьдаги нотасида баён қилинган ва тушунтириб берилган эди.

Совет Ҳукумати шуни қайд қиладики, Эрон Ҳукумати ўзининг жавобида Совет Ҳукуматининг 1955 йил 26 ноябрьдаги нотасида қўйилган асосий масалаларни, афсуски, четлаб ўтган ва агрессив блоклар тузиш сиёсатини, шунингдек Эроннинг Бағдод ҳарбий пактига қўшилганлигини оқлашга уринади.

СССР Ҳукумати шу нарсани яна айтишни зарур деб ҳисоблайдики, Эроннинг Бағдод ҳарбий гуруҳига қўшилганлиги тинчликни ва хавфсизликни мустаҳкамлаш манфаатларига асло тўғри келмайди, мустамлакачи давлатлар сиёсатининг мақсадларига хизмат қилади ва Эроннинг Совет Иттифоқи блан яхши қўшничилик муносабатларига ҳамда Эроннинг ма'лум шартномаларда ўз зиммасига олган мажбуриятларига зид бўлиб тушади.

Эрон Ҳукумати «иккала мамлакат ўртасидаги дўстлик асосларини мустаҳкамлашдан жуда манфаатдордир ҳамда шу дўстликни мустаҳкамламоқ ва ривожлантирмоқ учун мумкин бўлган куч ва ғайратнинг ҳаммасини сарфлаб келди ва сарфлайверади» деб Эрон Ҳукуматининг 1955 йил 10 декабрьдаги нотасида айтилган гапларни Совет Иттифоқи Ҳукумати ма'лумотга олади.

Броқ, СССР Ҳукумати шу муносабат блан шу нарсани кўрсатмасдан ўтаолмайдики, Эроннинг Бағдод ҳарбий блокига қўшилганлиги, шунингдек Эроннинг 1955 йил 10 декабрьдаги нотасида Совет Иттифоқига қарши йўл қўйиб бўлмайдиган ва асоссиз туҳматлар қилинганлиги мазкур гапларга бутунлай зиддир.

Совет Ҳукумати Эрон Ҳукуматининг э'тиборини шу нарсага жалб қиладики, Эроннинг ҳарбий Бағдод блокига қўшилганлиги СССР га ҳужум қилиш планларини тузаётган агрессив кучларнинг Эрон территориясидан фойдаланишлари учун имконият очиб беради. Бундай ҳол Совет Иттифоқи чегаралари учун хавф-хатар туғдиради, бундан СССР Ҳукуматининг тегишли хулосалар чиқариб олмаслиги мумкин эмас.

Юқорида айтилганларга биноан, СССР Ҳукумати Эрон Ҳукуматининг 1955 йил 10 декабрьдаги жавобини қониқарли деб топаолмайди ва Бағдод ҳарбий блоки ҳамда бу блокда Эроннинг қатнашуви масаласида ўзининг 1955 йил 12 октябрьдаги баёнотини ҳамда 1955 йил 26 ноябрьдаги ўзининг нотасини та'кидлайди».

Ардалан жаноблари, СССР Ҳукуматининг бу нотасини Эрон Ҳукуматига ма'лум қиламан, деб айтди.

Германия Федерал Республика Ҳукуматига Совет Ҳукуматининг 1956 йил 5 февральдаги нотаси

СССРнинг Германия Федерал Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси В. А. Зорин 6 февральда Германия Федерал Республикаси Ташқи ишлар министрлигининг Статс-секретари В. Хальштейн ҳузурига кирди ва Америка ҳарбий органлари Совет Иттифоқининг ҳаво масофасига ҳаво шарлари учириш учун Германия Федерал Республикаси территориясидан фойдаланаётганликлари масаласи юзасидан унга Совет Ҳукуматининг нотасини топширди.

Мазкур нотанинг тексти қуйида э'лон қилинади.

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Германия Федерал Республикасидаги Элчихонаси Германия Федерал Республикаси Ташқи ишлар министрлигига ўзининг ҳурматини изҳор қилади ва СССР Ҳукуматининг топширувига биноан қуйидагиларни айтиш шарафига муяссардир.

Кейинги вақтларда Ғарбий Германия территориясидан Совет территориясига учирилаётган ва чет мамлакатларда ясалган ҳаво шарларининг анчаси Совет Иттифоқи территорияси устида кўринди ва ушлаб олинди. Мазкур шарлар полиэтилендан ясалган, ҳажми 1600 кубометргача, диаметри 15 метргача бўлган катта баллонлардан иборатдир. Бу шарларга ба'зан варақалардан ҳамда Совет Иттифоқига душманлик мазмунидаги бошқа пропагандистик адабиётлардан иборат юклар, ба'зан эса — автомат равишда ишлайдиган радиопередатчиклар ва радиоприёмникларни, шунингдек шарлар учиб юрган вақтда разведка мақсадида территориянинг аэрофотос'емкасини олиш учун мўлжалланган ва запас плёнкалари бўлган фотоаппаратларни ўз ичига олган махсус аппаратлар ва бошқа асбоблардан иборат ҳаммаси бўлиб 650 килограммга яқин юклар ортилган.

Ушлаб олинган шарларни текшириш шуни кўрсатмоқдаки, шарларнинг ўзи ҳам, шунингдек бу шарларга осилган аппаратлар ҳам Америка Қўшма Штатларида ясалган экан. Буни, жумладан, аппаратларнинг турли қисмларидаги ёзувлар ва шу қисмларни ишлаб чиқарган Америка фирмаларининг номлари кўрсатиб турибди.

Совет ҳукумати ихтиёрида бўлган ма'лумотларга қараганда, бундай шарларни Совет Иттифоқи территориясига Ғарбий Германия территориясидан Америка ҳарбий органлари учириб юбормоқда.

Ма'лумки, Совет Ҳукумати СССР ва Германия Федерал Республикасининг ҳукумат делегациялари ўртасида 1955 йил сентябрь ойида Москвада бўлган музокаралар вақтидаёқ Федерал Канцлер Аденауэр жанобларининг э'тиборини Германия Федерал Республикасидаги Америка ташкилотлари юклар осилган ҳаво шарларини Ғарбий Германия территориясидан Совет Иттифоқига учираётганликларига ва бу ҳаво шарларининг учиб юриши ҳаво транспорти учун хатарли эканлигига ҳамда самолётлар, пассажирлар ва экипажлар а'золарининг ҳаёти учун хатарли эканлигига жалб қилган эди.

СССР Ташқи ишлар министри В. М. Молотовнинг бу масаладаги баёнотида, Совет Ҳукумати Германия Федерал Республикаси Ҳукуматининг мазкур ҳаракатларни тўхтатмоқ ва Совет Иттифоқининг ички йўлларида, шунингдек СССР ва бирқанча бошқа Европа давлатлари территориялари устидан ўтган халқаро йўлларда учаётган самолётларга ҳаво шарлари туғдираётган хавфни йўқотмоқ учун зарур чораларни кўришини кутади, деб кўрсатиб ўтилган эди.

Федерал Канцлер Аденауэр Совет Ҳукуматининг бу мурожаатига жавобан, Федерал Ҳукумат томонидан тегишли тадбирлар кўрилиши мумкин, деб та'кидлаган эди, шунингдек бу масалада АҚШ ҳукумати блан гаплашишни ва'да қилган эди.

Аммо, Германия Федерал Республикаси территориясидан учириб юборилаётган ҳаво шарларининг Совет Иттифоқи территорияси устида учиб юришини, юқорида баён қилинганидан ма'лум бўлишича, тўхтатиш уёқда турсин, ҳатто кейинги вақтларда бу шарларнинг учиб юриши яна ҳам кўпайиб кетди. Бу шарларнинг учиб юрганлиги ўтган йил ноябрь ва декабрь ойларида ва айниқса 1956 йил январь ойида кўрилди.

Ўз ҳаво масофасига юклар осилган бу хилдаги ҳаво шарлари юборилаётган давлатлар ҳам шундай йўлга тушиб, юқорида айтилган ғайри қонуний ишлар учун жавобгар бўлган мамлакатларнинг ҳаво масофасига шу хилдаги ҳаво шарларини юборабошласалар қандай аҳвол вужудга келишини тушуниб олиш қийин эмас.

Юқорида баён қилинганларга биноан, Совет Ҳукумати шуни айтадики, ССР Иттифоқи ҳаво масофасини қўпол равишда бузадиган ва ҳаво транспортининг хавфсизлигига ҳамда одамларнинг ҳаётига очиқдан-очиқ таҳдид солаётган бундай ғайри-қонуний ишларни амалга ошириш йўлида Америка органларининг Германия Федерал Республикаси территориясидан бу хилда фойдаланилаётганлиги учун Совет Ҳукумати Германия Федерал Республикаси Ҳукуматини жавобгар деб ҳисобламаслиги мумкин эмас.

СССР Ҳукумати Германия Федерал Республикаси Ҳукуматидан йўл қўйиб бўлмайдиган бу хилдаги ҳаракатлар учун Германия Федерал Республикаси территориясидан фойдаланилишига хотима берадиган ошиғич ва самарали тадбирлар кўришни қат'ий талаб қилади.

Германия Федерал Республикаси Ҳукумати юқорида баён қилинганларга биноан ўзининг кўрган чоралари тўғрисида хабар юборса Совет Ҳукумати бунинг учун миннатдор бўлади».

Оширилган мажбуриятлар олдилар

Паркент район, Чанги-Хисарак қишлоқ советидаги Киров номли колхознинг а'золари дала ишларини қизитиб юбордилар. Улар далага ўғит чиқаришда бошқа колхозларга ўрнак бўларли даражада ишламоқдалар. Ҳозир колхозда 2 юк машинаси ва 4 арава ўғит ташишга сафарбар этилган. Шофер ўртоқ Йўлдошев 10 марта ўрнига 15 марта, аравакашлардан А. Мирзаев 8 ўрнига 12—13 марта қатнаб, далаларга маҳаллий ўғит чиқармоқдалар. Шунингдек, маҳаллий ўғитни сақлаш учун ўғит ўралари тайёрланди.

Шунингдек Энгельс номли колхознинг а'золари ҳам партиямиз XX с'езди Директивалари проектини кенг ўрганиб, янгидан-янги мажбуриятлар олмоқдалар. Колхоз ғаллакорлари мавжуд экин майдонининг ҳар гектаридан 12—15 центнердан дон етиштириш, боғбонлар эса ҳар гектар токзордан камида 50 центнердан узум ҳосили олишга қарор қилдилар. Ана шу мақсад блан токларга яхоб беришни кучайтириб юбордилар. Колхоз чорвадорлари ҳарбир соғин сигирдан 1200 литр сут соғиб олишга аҳд қилдилар. Улар олган бу мажбуриятларини шараф блан бажариш учун зўр бериб ишламоқдалар.

Ю. БАҲОДИРОВ.

Пландан ортиқ 100 тонна ёқилғи тайёрланади

КПСС XX с'езди шарафига социалистик мусобақани кучайтираётган Узглавтоппромнинг Чиноз районидаги ёқилғи тайёрлаш бўлимининг ходимлари январь ойи планини муддатидан илгари бажардилар. Ўртоқ Александр Полюдов бошлиқ бригада а'золари ўтган ойда 61 тонна ёқилғи ўрнига 74 тонна тайёрлаб, бригадалараро мусобақада ғолиб чиқди ва бўлим кўчма Қизил байроғини қўлга киритди.

Саксаул кесучи Туров, Суднев ўртоқлар сменада 1 тонна ўрнига 2,5-3 тоннага етказиб ёқилғи тайёрламоқдалар. Ёқилғи тайёрловчилар коллективи КПСС XX с'ездининг очилиш кунигача февраль ойи топшириғини бажариш ва пландан ортиқча 100 тонна маҳсулот бериш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Д. МАЗУРОВ.

Машинасозлар агротехникани ўрганмоқдалар

Ворошилов номли «Ташсельмаш» заводи ҳузуридаги ишчи ёшлар мактабининг хоналаридан бири. У шу йилнинг январь ойидан бери ҳар ҳафтанинг шанба кунида мактаб ўқувчилари блан эмас, балки бошқа одамлар блан лиқ тўлади. Бу ерга завод директори, корхонанинг бош инженери, цех ва бўлимларнинг бошлиқлари, технологлари ва конструкторлар, заводнинг бошқа раҳбар ходимлари келадилар. Улар СХС — 1,2 маркали икки қаторли горизонталь-шпиндельли пахта териш машиналарини регулировка қилиш ва бошқаришни ўзлаштиришни мақсад қилиб олганлар.

— Ҳарбир инженер ёки техник, — дейди завод директори ўртоқ П. П. Оттигашев, — пахта териш машинасида қандай ишлаш кераклигини колхозда амалий равишда кўрсатиш малакасига эга бўлиши керак.

Механик-ҳайдовчилар курси ўз ишини тамомлагач, ишлабчиқариш командирлари учун пахтани ишлаш агротехникаси бўйича циклли лекциялар ўқилади.

Курс уч ой давом этади. Барча тингловчилар курсни тамомлагач, имтиҳон топширадилар ва гувоҳнома оладилар.

Г. ДЕМИДОВ.

АҲОЛИГА МЎЛ-КЎЛ КАРТОШКА ВА САБЗАВОТ МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТКАЗИБ БЕРАЙЛИК!

Қорасув районидаги Ленин номли колхоз а'золари картошка, сабзавот, қовун-тарвуз, боғдорчилик маҳсулотларини тобора кўпайтириш учун курашмоқдалар

*

Бизнинг планларимиз

Партия, ҳукуматимизнинг «Картошка ва сабзавот етиштиришни кўпайтириш ва тайёрлаш тўғрисида»ги қарорини фақат сабзавотчиларгина эмас, балки чорвадорлар ҳам зўр қувонч блан қарши олдилар.

Бу қарор чорвачилик ходимлари учун ҳам бевосита алоқадордир. Чунки сабзавот, картошка ва қовун-тарвуз кўплаб етиштирилса жамоат чорвачилиги ем-хашак базаси ҳам мустаҳкамланади, унинг маҳсулдорлиги ошади.

Биз сигирларни қўлда боқаётирмиз. Ўтдалали алмашлаб экишнинг жорий этилишида маккажўхорининг кўплаб экилиши қўлда боқилаётган чорва молларини ем-хашак блан тўла та'минлаш имконини берди.

1954 йилда сигирларимиз қўлда боқилмас эди. Шунинг учун ўша йили биз ҳарбир сигирдан 1054 литрдангина сут соғиб олдик. Чўчқачилик эса бизда бутунлай йўқ эди.

1955 йилда аҳвол бутунлай ўзгартирилди. Чорва молларининг маҳсулдорлиги кескин ошди: ҳарбир сигирдан 1645 литрдан сут соғиб олинди.

Сигирларнинг шунча кўп сут беришига қандай эришдик?

Барча моллар, шу жумладан сигирлар ҳам бутун ёз бўйи ширали озиқлар блан, биринчи навбатда маккажўхори кўк пояси блан боқилди. Қиш учун маккажўхори поядан 2100 тонна силос тайёрлаб қўйидик. Бундан деярли 1380 тоннасини фақат сигирларга едирдик. Ўрта ҳисоб блан ҳарбир сигир кунига 10 килограммдан маккажўхори силоси ейди. Ҳарбир сигирга қиш учун 6 тоннадан, я'ни йиллик эҳтиёжнинг 35 проценти миқдорида қуруқ беда жамғардик. Бундан ташқари кўп миқдорда хашак, илдизмевалар, сабзавот чиқитлари жамғариб қўйилди.

Ҳархил ем-хашакнинг мавжудлиги бу йил чорвачиликда янада катта ютуқларга эришиш имконини бераётир. Масалан, чорвачилик йилининг бошланганига энди 4 ой бўлди. Бизнинг сут соғувчиларимиз шу давр ичида кўпгина сигирларнинг сутдан чиқарилганлигига қарамасдан ҳарбир сигирдан 571 литрдан сут соғиб олдилар.

Колхозимиз бу йил биринчи марта чўчқачилик блан шуғулланабошлади. Ҳозир фермамизда 100 бошдан кўпроқ чўчқамиз бор. Бу чўчқаларни боқиш учун ем-хашагимиз етарли. Уларга маккажўхори дони, силос, илдизмевалар едирмоқдамиз. Шунинг учун чўчқа болаларининг тирик вазни тез ортмоқда.

Эндиликда колхозимизда сабзавот, картошка, маккажўхори, қовун-тарвузлар аввалгига қараганда анча кўп етиштирилади. Чорвачилигимиз хўл ва дағал ем-хашакни кўплаб олади. Шунинг учун биз чорва моллари сонини ҳозиргидан анча кўпайтиришга қарор қилдик. Масалан, 1960 йилда қора моллар сони 450 бошга етказилиб, уларнинг ҳарбиридан йилига ўрта ҳисобда 2300—2400 литрдан сут олишни, чўчқалар сонини бирярим баравар кўпайтиришни планлаштирдик.

Т. РИЛКОВА,
колхоз зоотехниги.

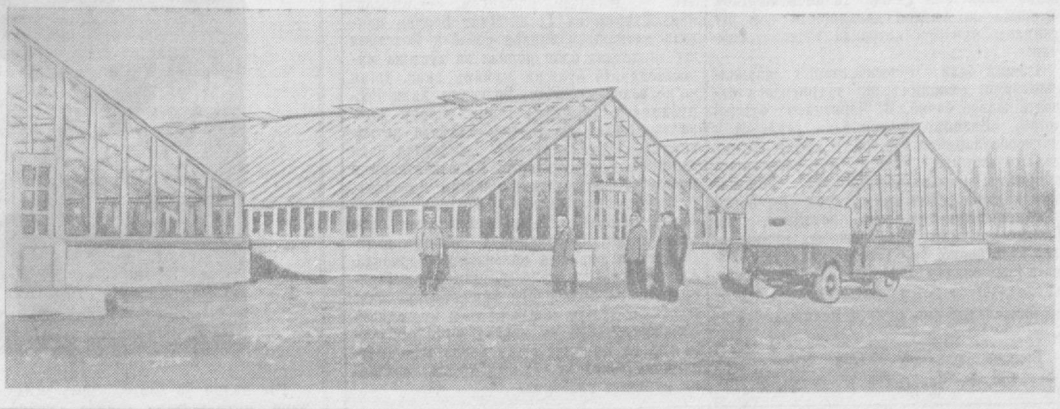

☆

Ленин номли колхозда кейинги йилларда теплица хўжалиги йўлга қўйилиб, йил бўйи ҳархил сабзавот ва кўкатлар етиштириш кенгайтирилмоқда. Колхоз теплицасида кеч-куз, қиш ва эрта баҳор даврларда ҳам помидор, бодринг, барра пиёз кабй сабзавот етиштирилмоқда. **Суратда:** колхоз теплица — комбинатининг умумий кўриниши.

☆

Илғор агротехникани тўғри қўлланиш—мўл ҳосил гарови

Ленин номли колхоз а'золари кейинги йилларда сабзавот ва қовун-тарвуз экинлари ҳосилини анча оширдилар. Бунга қандай қилиб эришилди? Қандай резервлар ишга солинди?

Деҳқончилик маданияти савиясининг умумий кўтарилиши картошка, сабзавот, қовун-тарвуз ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштиришнинг асосий шарти бўлди. Бу масалага Ленин номли колхознинг а'золари ва қишлоқ хўжалик мутахассислари катта э'тибор бериб келмоқдалар.

Тупроқ тузилишини яхшилаш ва уни унумдор қилиш учун колхозда 1953 йилдан бошлаб 9 далали табақалашган алмашлаб экиш жорий этилди. Ҳозир алмашлаб экиш тўла схемага кириб олган. Алмашлаб экишга 952 гектар ҳайдаладиган ер ажратилган. Бу ернинг 14 проценти, я'ни 133 гектари 7 далали ем-хашак ва силос экинларини алмашлаб экиш учун белгиланган. Буларнинг 3 даласига (57 гектар) беда ва 4 даласига ем-хашак ва силос экинлари экилмоқда. Қолган ер 9 далали алмашлаб экишга киритилиб, бундан 3 дала (273 гектар) беда, икки дала (182 гектар) картошка, 364 гектар сабзавот, қовун-тарвуз ва бошқа экинлар блан банд қилинган.

Экинларни жойлаштиришда алмашлаб экиш схемасига қаттиқ риоя қилинади.

Колхоз правлениеси 1956 йилда картошка ва сабзавот экинларини (бедадан ташқари) жойлаштиришда алмашлаб экиш схемасига мувофиқ ерларни қуйидагича тақсим қилади.

Экинлар номи	майдони		ҳар гектаридан мўлжалланган ҳосил	
Эртаги картошка	40	гектар	100	центнер
Кечки картошка	142	»	120	»
Эртаги карам	15	»	150	»
Кечки карам	50	»	200	»
Пиёз	25	»	100	»
Ош лавлаги	10	»	170	»
Хашаки лавлаги	35	»	450	»
Сабзи	10	»	80	»
Бодринг	15	»	150	»
Помидор	80	»	250	»
Бошқа сабзавотлар	7	»	90	»
Уруғлик пиёз	10	»	3	»
Қовун-тарвуз	50	»	250	»

Экинлар номи	майдони		ҳар гектаридан мўлжалланган ҳосил	
Маккажўхори (дон учун)	20	гектар	30	центнер
Маккажўхори (силос учун)	43	»	300	»
Қатор ораларига экиладиган маккажўхори	20	»	150	»
Шоли	50	»	30	»

Планлаштиришда энг кўп эртаги сабзавот етиштириш, ялпи маҳсулотни кўпайтириш, шу блан бирга бир экинни ўша экин ўтган йил жойлаштирилган ерга экмаслик кўзда тутилди. Алмашлаб экиш тартибига қаттиқ риоя қилинганда ер оригламайди, балки йилдан-йилга унинг ҳосилдорлиги ошади ва шу блан бирга чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратилади. Бу мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим омилларидан бири ҳисобланади. Колхозда картошка, маккажўхори, сабзавот ва қовун-тарвуз экинларини янги, прогрессив усулда етиштириш ҳам ҳосилни оширишда муҳим резервлардандир. Бу экинларни квадрат-уялаб ўстириш колхозчилар меҳнатини енгиллаштиради, анча кам меҳнат талаб қилади, мўл ҳосил етиштириш имконини беради.

Бу тўғрида 1955 йилдаги ишлардан бирмунча мисолларни келтирамиз. **Ўтган йил биз биринчи марта картошка ва сабзавот экинлари етиштиришда янги, илғор методни қўлланиб, 152 гектар ерда экинни квадрат-уялаб ва тўғри бурчак-уялаб ўстирдик. Натижада 80 гектар майдонда квадрат-уялаб ва тўғри-бурчак уялаб ўстирилган помидорнинг ҳар гектаридан 226 центнердан ҳосил олдик. Ҳолбуки 1954 йилда помидорни эски усулда қаторлаб экиб, қатор ораларини бир томонлама ишлаб, ҳар гектар ердан 150 центнердан ҳосил олган эдик. Бунда экин парвариши учун меҳнат ҳам кўп сарфланган эди.**

Квадрат-уялаб ўстирилган маккажўхорининг ҳар гектарига қаторлаб экилган ерлардаги маккажўхорига нисбатан 12 меҳнат куни кам сарф этилди. Чунки бу ҳолда қатор оралари иккитомонлама ишланди. Шу блан бирга эски усулда экилган маккажўхорининг ҳар гектаридан 200 центнердан кўк поя олинган бўлса, янги усулда экилган маккажўхорининг ҳар гектаридан 250 центнердан кўк поя олинди. Бу фактлар янги усулнинг қанчалик афзал эканлигини яққол кўрсатиб турипти. Эндиликда биз экинларни асосан қатор ораларини иккитомонлама ишлашни кўзда тутиб, янги усулда ўстирамиз.

Энди торф-чиринди ёки, колхозимизда айтилишича чиринди-тупроқ тувакчалар тўғрисида бир-икки оғиз гапирамиз. Биз чиринди тувакчаларда дастлаб кўчат етиштирганимизда айрим ўртоқлар бу ишга бошқача қараган эдилар, ҳозир ҳам ба'зи бировлар ортиқча меҳнат сарф қилиш деб ҳисоблайдилар. **Тажрибада шуни кўрдикки, агар кўчатлар торф-чиринди тувакчаларда етиштирилиб, кейин далага ўтқазилса, яхши натижа беради. Бу ҳақиқатан ҳам агрономия фанининг катта ютуғидир.** Бу қуруқ гап эмас. Масалан, ўтган йили 359 минг тувакча тайёрланиб, уларда эртаги карам, бодринг, помидор кўчатлари етиштирилди ва далага ўтқазилди. **Натижада 15,5 гектар ердаги эртаги карамнинг ҳар гектаридан 170,7 центнердан, 10 гектар ердаги помидордан 350 центнердан, 5 гектар ердаги қовун-тарвуздан 500 центнердан ҳосил олинди.** Одатдагича кўчат ўтқазилган майдонлар ҳосили анча кам бўлди.

Ҳисоблаб кўриш ва кузатишларга қараганда кўчатлар торф-чиринди тувакчаларда етиштирилса, **ҳар гектар ҳосили 15—20 процентдан ошиши блан бирга ҳосил 30—40 кун эрта пишади. Торф-чиринди тувакчалар эндиликда муҳим агротехника тадбири бўлиб қолди. Бу йил 1 миллион 175 минг дона торф-чиринди тувакча ясашни планлаштирганмиз.** Ҳозир қарийб 600 минг дона, ўтган йилгига қараганда икки марта кўп тувакча тайёрлаб қўйидик. Тувакчаларда фақат сабзавотлар кўчати эмас, балки қовун-тарвуз кўчатлари ҳам етиштирилади.

Колхозимиз а'золари ер унумдорлигини оширишга ҳам катта э'тибор бермоқдалар. Қоида бўйича ҳамма ерлар кузда шудгор қилиб қўйилган, участкалар яхлитлаштирилиб, текисланмоқда. Коллектор, зовур ва суғориш шохобчалари ҳам тозаланиб, тартибга солинаётир. Далаларга маҳаллий ўғит чиқазилмоқда. Ерларнинг кучига қараб ҳар гектарга 20—40 тоннадан маҳаллий ўғит соламиз. Бундан ташқари ерларга қўлда тайёрланган чиринди, маҳаллий ва минерал ўғит қоришмалари ҳам солинади. Чиринди таркибида 50 процент сабзавот чиқитлари — барг-поялар, 40 процент торф, 3 процент фосфор бор.

Ленин номли колхоз а'золарининг ижобий ишларидан бири шуки, улар эртаги картошка ва сабзавот экиладиган ерларда эгатларни кузда олиб қўядилар, уруғликни яровизация қиладилар.

Эгатлар кузда олиниб қўйилса, кўклам ишлари енгиллашади, экинлар тез ўсади. Яровизация қилинган картошка уруғлиги тез ривожланади.

Илгари парникларда муайян температурани та'мин этиш учун гўнгдан фойдаланиб келинарди. Колхозчилар гўнг ўрнига чиқит буғлардан фойдаланишни ташкил қилдилар. Бу йил 200 та парник ўраси теплица комбинати чиқит буғлари ҳисобига сун'ий усулда иситилади ва уларда зарур температура та'мин этилади. Бу биринчи тажриба. Ҳисоблаб чиқишлар шуни кўрсатаётирки, 200 парник сун'ий усулда иситилганда 20 минг сўмдан кўпроқ маблағ тежалади. Олтинчи бешйиллик охирида колхознинг 3500 парник ўраси сун'ий усулда иситилади.

Сабзавот етиштирувчи колхозларнинг раҳбарлари бу тажриба блан яқинроқ танишишлари керак. Бунинг анча амалий ва иқтисодий аҳамияти бор. Чунки парникка солинадиган гўнглар далаларга солинади ва экин ҳосили ошади.

М. ХОДОРОВ,
Ленин номли колхоз агрономи.

Н. СИДОРОВ,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг сабзавот экинлари бўйича агроном-инспектори.

*

Боғбонлар сўзи

Колхозимизнинг боғ хўжалиги фақат Қорасув районидагина эмас, балки бошқа районларга ҳам машҳур бўлиб келган. Бу шарафга биз ҳақли равишда эга эдик, чунки колхозимиз боғ хўжалигидан жуда катта даромад қилиб келар эди.

Кутилмаган табиий об-ҳаво ноқулайлиги натижасида боғларимиздаги дарахтларни совуқ уриб кетди ва бундан анча зарар кўрдик. 355 гектар боғдан 40 гектар ердаги дарахтлар совуқдан омон қолди, холос.

Броқ, колхозчиларимиз бу ҳодисадан умидсизланиб турмадилар, балки енг шимариб совуқ урган боғларни тиклашга киришдилар. Самарқанд областидан анчагина «Розмарин», «Белий налив» ва бошқа сорт олма кўчатлари келтирилди. Шу кунларда колхоз боғларига дарахт ўтқазиш ишлари қизитиб юборилган. Биз боғларни тиклашда илгари йўл қўйилган хатоларни ҳам тузатиб, кичик боғларни тугатиб, дарахтларни катта-катта, яхлит участкаларга ўтқазмоқдамиз.

Мирзали Юнусов, Каримжон Раҳимжонов, Мустақим Шукуров, Юсуф Жўраев ўртоқлар бошлиқ бригада а'золари астойдил меҳнат қилмоқдалар. Салоҳиддин Ҳайитбоев ва Рашид Мамараҳимов ўртоқлар бошлиқ звено а'золари айниқса намунали ишламоқдалар. Боғбонларимиз анча ишларни бажариб қўйдилар. Қисқа муддатда 50 гектар ерга дарахт ўтқазилди, эски мева боғлари ремонт қилинди, 110 гектар ердаги совуқ урган боққа янги кўчатлар ўтқазилиб, тамомила тикланди.

Тикланаётган боғларимиз 5—6 йилдан кейин ҳосилга киради. Шунинг учун биз боғ майдонларидан яқин йилларда даромад олиш учун курашаётирмиз. Бунинг учун 50 гектар олма боғлари қатор ораларига ўрик кўчатлари ўтқаздик. Булар 2—3 йилдан кейин ҳосил берабошлайди.

Цитрус ўсимликлари ўстириш блан ҳам шуғулланмоқдамиз, булар ҳам ҳосилга кириб қолди. Ҳозир айрим лимон дарахтларининг ҳар тупида 50—60 тадан мева етишмоқда. Совуқдан омон қолган токзорларимизни кунт блан парвариш қилмоқдамиз, шу блан бирга янги токзорлар ҳам барпо этаётирмиз. Кузда 10 гектар ерга ток кўчатлари ўтқазган бўлсак, баҳорда токзорлар майдонини кенгайтириб, 56 гектарга етказамиз.

Колхозимиз боғбонлари сабзавотчилар блан мусобақалашмоқдалар. Улар боғдорчиликдаги ўзларининг миришкорлик тажрибаларини кенг қўллаб, боғларни 5—6 йилда эмас, 2 — 3 йилда ҳосилга киритиш, янги бешйиллик мобайнида боғ ҳосилини 1954 йилдагига етказишгина эмас, балки ундан анча ошириб юбориш учун астойдил курашмоқдалар.

Қорабой МИРДАДАЕВ,
мева-узумчилик бригадасининг бошлиғи.

Бир ердан икки марта ҳосил олиш учун

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Картошка ва сабзавот етиштиришни ҳамда тайёрлашни кўпайтириш тўғрисида»ги қарорини колхозимиз а'золари ғоят хурсандчилик блан кутиб олдилар.

Колхозимиз а'золари партия ва ҳукуматимизнинг бу қароридан ғоят миннатдор бўлмоқдалар. Чунки сабзавот етиштираётган колхозларнинг бойлиги янада ошади, сабзавотчи колхозчиларнинг турмуши бундан ҳам фаровон бўлади.

Сабзавот экинлари маҳсулотларини давлатга топшириш ва сотиш нархлари шунчалик ошдики, буни мен бирнеча мисоллар блан кўрсатиб ўтмоқчиман. Масалан, илгари бир тонна карам 120 сўм турса ҳозир 250 сўм бўлади. Эндиликда пиёзнинг тоннасини 350 сўм эмас, 900 сўмга, бодрингни 300 сўм эмас, 650 сўмга, сабзини 240 сўм эмас, 450 сўмга сотамиз. Агар илгари 1 тонна помидорга 350 сўм олган бўлсак, ҳозир 700 сўм оламиз. Бунинг устига яна шуни ҳам айтиш кераккки, айрим сабзавотлар нархининг 3 — 4 баравар ошиши блан бирга колхоз давлатга мажбурий тартибда картошка топширмайди, ўз маҳсулотини сотиш соҳасида бирқанча енгилликларга эришади.

Янги қарор натижасида қўшимча оладиган миллионлаб даромадимизнинг ҳисобини аниқ билишимиз мумкин. Шунинг учун колхозимиз а'золари шаҳар аҳолисига иложи борича кўпроқ, айниқса эртаги сабзавот, картошка, қовун-тарвуз ва мева бериш учун астойдил ҳаракат қилаётирлар. Янги бешйилликнинг биринчи йили—1956 йилнинг ўзидаёқ биз ўтган йилга қараганда камида 2000 тонна ортиқ картошка, сабзавот етиштиришни мўлжаллаб қўйидик. Картошка, сабзавот экинларининг ялпи ҳосили бир йилнинг ўзида тахминан 17 процент, янги баҳолар туфайли улардан олинадиган даромад 40 процент ошади. Бешйиллик охирига борганда колхозимиз сабзавот ва картошкани 1955 йилга нисбатан 1,5 баравар кўпайтиради.

Шуни ҳам айтиш кераккки, бизнинг колхозимизда янгидан ўзлаштириладиган ерлар йўқ. Аксинча айрим участкалар турли қурилишлар учун олинади. Шунга қарамасдан биз олтинчи бешйиллик планни сўзсиз бажарамиз.

Бунинг учун нима қилишимиз керак, қандай резервларга эгамиз?

Биринчи резерв, сабзавот ва полиз экинлари етиштиришнинг янги, прогрессив усулларини ҳартомонлама кенг жорий этиш, илғор агротехникани қўлланишдир. Биз сабзавот, картошка ва маккажўхорини машиналар блан экамиз. Бунда экинлар қатор орасини иккитомонлама, я'ни узунасига ва кўндалангига қараб ишлашни кўзда тутамиз.

Биз кўчатларни чиринди-тупроқ тувакчаларда етиштиришни бундан кейин янада кўпроқ қўлланамиз. Чиринди-тупроқ тувакчалар орқали кўчат етиштиришнинг жуда аҳамиятли эканлигини колхозчиларимиз яхши тушуниб олганлар.

Лекин асосий вазифамиз экин майдонидан энг кўп фойдаланиш, ундан нимани олиш мумкин бўлса ўшани олишга эришишдан иборатдир.

Баҳорда 40 гектар ерга эртаги картошка, 15 гектар ерга эртаги карам ва 10 гектар ерга бодринг экамиз. Июль ойининг ўрталарига борганда бу ерлар карамдан бўшайди. Бўшаган ерларга биз кечки картошка экамиз. Шундай қилиб бу ердан карамдан ташқари яна 150 тонна картошка ҳам оламиз. 40 гектар ердаги эртаги картошкадан бўшаган ерга августда пиёз экамиз. Қолган ерларга карам, сабзи, бодринг ва бошқа экинларни экамиз. Бу эса иккинчи экин тариқасида қўшимча 200 тоннадан кўпроқ сабзавот олишга имкон беради.

Бундан ташқари бодринг ҳосилини учинчи марта териб олгандан кейин уларнинг қатор ораларига маккажўхори экамиз. Шундай қилиб бу ердан, бодрингдан ташқари кузда 100 тоннача силосбоп маккажўхори поя оламиз.

Яна бир мисолни кўрсатиб ўтай: биз 120 гектар ерга беда экишимиз лозим. Агар, фақат беданинг ўзини экканимизда ҳар гектар ердан 15—25 центнердан ҳосил олишимиз мумкин. Шунинг учун биз 80 гектар ерга бедани дон блан аралаштириб экамиз. Натижада биз экин майдонидан 160 тонна дон-хашак олиш блан бирга 15—25 центнердан беда пичани ҳам оламиз. 40 гектар ерга квадрат-уялаб маккажўхори экилади. Маккажўхори қатор ораларини икки марта узунасига ва кўндалангига ишлаб бўлганимиздан кейин, уларга беда уруғи сепамиз. Натижада биз 40 гектар ердан 800 тонна кўк маккажўхори поя олиш блан бирга 600 центнер қуруқ беда ҳам оламиз.

Янги бешйиллик мобайнида биз сабзавот, картошкани кўплаб етиштирамиз, жамоат чорвачилигини ҳартомонлама ривожлантирамиз.

Колхозимиз меҳнаткашлари партия ва ҳукуматнинг кўрсатаётган ғамхўрлиги ва ёрдамига амалий иш блан жавоб берадилар. Шундай қилиб, улар мамлакатимиз аҳолисининг моддий фаровонлигини оширишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Туроб НОРМУҲАМЕДОВ,
колхоз раиси.

Ер майдонларидан тўла фойдаланайлик

Колхозимизнинг парник-теплица хўжалиги анча катта. Теплица комбинатимизда фойдали майдон минг квадрат-метр бўлса, тўртта теплицамизда 1100 квадрат майдон бор. Булардаги 6000 рамда ҳархил сабзавот кўчатлари етиштирилади.

Парник-теплица хўжалигидан колхозимиз ҳар йили катта даромад олади. Мен колхоз хўжалигининг бошқа соҳаларига тўхталмасдан, фақат теплица комбинати ишлари тўғрисида гапирмоқчиман.

Биз бу йил куз-қиш ва баҳор даврларида парникларда 6,5 тонна помидор ва бирярим минг килограмм бодринг етиштиришни мўлжал қилганмиз. Ҳозир экинлар зўр ҳафсала блан парвариш қилинмоқда. Теплицанинг помидорлар етиштирилаётган секциясида ҳаво очиқ кунларда 25—26 даража иссиқ температура ҳосил қилиш учун ҳаракат қилмоқдамиз. Кечалари температурани 15—16 градусга туширамиз. Ҳаво булут кунлари температура 22—23 даража иссиқ бўлиб туради. Теплицадаги ҳаво намлиги 50—60 процентдан кам бўлмайди.

Бодринглар ўсаётган теплицада ҳаво намлигини анча юқори қилиш блан бирга температурани ҳаво очиқ кунларида 25—28, ҳаво булут кунлари 23—24, кечалари эса 16—18 градус қилиб турамиз. Ҳаво намлиги 80 процентгача етади.

Умуман айтганда теплица хўжалиги анча рентабель ва сердаромаддир. Лекин мен бошқа ба'зибир масалалар тўғрисида гапирмоқчиман. Тўғри, биз теплица хўжалигидан катта даромад олмоқдамиз. Броқ бу даромадни теплицадан кўп ҳосил олишимиз эмас, балки ҳосилни бозорда анча қиммат сотишимиз ҳисобига олмоқдамиз. Ҳолбуки, биз колхоз даромадига ҳечбир зарар етказмасдан, теплицада етиштирилган ҳосил нархини анча камайтиришимиз мумкин. Менимча, бунинг учун теплицаларнинг ҳарбир фойдали майдонидан тўла фойдаланишимиз лозим. Ҳозир биз ҳар квадрат метр майдондан 15—17 килограммдан сабзавот олмоқдамиз. Аслида бу ҳосилни икки баравар оширишимиз мумкин. Амалда бу шундай қилинади: биз куз-қиш ва баҳор-ёз экиш муддатларига қат'ий риоя қилиб, теплицаларда икки марта помидор ва бодринг 4 марта бошқа ҳархил сабзавотлар: пиёз, редиска, укроп, салат ва бошқа экинларни етиштиришимиз керак.

Теплицаларда чиринди тувакчаларда сабзавот кўчатларини етиштириб, уларни далага экиш усулини кенг қўлланишимиз зарур. Агар кўчатлар шу усулда етиштирилса биз одатдагидан 30—40 кун эрта бодринг, помидор ва бошқаларни олишимиз мумкин. Шунда исте'молчилар анча эрта сабзавот олиш блан бирга, унга унчалик кўп пул тўламайдилар.

Оқил САИДРАСУЛЕВ,
теплица-парник хўжалиги мудири.

Суратда: Помидор етиштирадиган секция. (Чапдан ўнгга) колхозчилардан Х. Каримова, И. Мирсоатова ва М. Қосимова ўртоқлар пишган помидорларни териб олмоқдалар.

Коммунистлар олдинги сафда

1954 йилда бўлиб ўтган совуқлар колхознинг мева боғларидаги дарахтларнинг кўпини уриб кетди. Шунда кўпгина кишилар: «Колхоз боғдан кўп даромад олар эди, энди у ўзини тезда тиклаб ололмаса керак» деб ўйлаган эдилар.

Колхозчилар ўртасида ҳам шундай гап-сўз пайдо бўлган эди. Орадан фақат бир йил ўтди. Ма'лумки, 1954 йилда колхоз ўзининг боғ ва токзорларидан энг кўп даромад олса ҳам планни фақат 63 процент бажарган эди. Ҳолбуки, 1955 йилда гарчи боғ-токзорларни совуқ уриб кетган бўлса ҳам колхоз йиллик планни 102 процент бажарди.

Хўш, бунинг сабаби нимада?

Боғларни совуқ уриб кетгандан кейин колхозда комсомоллар ва колхоз активининг иштироки блан очиқ партия мажлиси ўтказилди. Мажлисда коммунистлар колхоз правлениесининг сабзавотчиликка етарли э'тибор бермаганлиги тўғрисида гапирдилар ва тўғри танқид қилдилар. Аслида колхоз правлениесининг осон даромад манба'ларига ишониб, сабзавотчилик ишига панжа орасидан қараб келганлиги рўй-рост очиб ташланди. Музокаралар жуда жонли бўлиб ўтди. Натижада сабзавотчиликни тезда тиклаш тўғрисида қарор қабул қилинди. Бу ишнинг ташаббускори коммунистлар бўлдилар. Улар фақат конкрет план ва таклифларни ўртага қўйибгина қолмасдан, балки ўзлари астойдил меҳнат қилиб намуна бўлдилар. Масалан, коммунист ўртоқ Юсуп Жўраев бошлиқ бригадани олиб кўрамиз, бу катта бригада. Бригада а'золари маккажўхори, хашаки лавлаги, помидор, карам, картошка ва пиёз етиштирадилар. Ҳарбир экин ўзига яраша э'тиборни, агротехника билими асосида ишлашни талаб этади. Агар ўртоқ Жўраев бригадада фақат ма'муриятчилик блан иш олиб борганда, ишни тузатолмай, яхши натижага эришаолмас эди. Ўртоқ Жўраев ишга амалий жиҳатдан муносабатда бўлди, у, колхозчиларга ишни ўргатиш блан бирга ўзи ҳам доим улардан ўрганади, агрономлар блан ҳамавақт маслаҳатлашади. «Колхоз ишлаб чиқариши» деган журнални доим ўқиб боради, газеталарга кунт блан қараб, деҳқончилик ва сабзавотчиликка доир ҳамма янгиликларини билишга қизиқади. У ўзининг кундалик ишида активларга суянади. Колхозчилардан Собир Шукуров, Нормирза Қўзибоев, звено бошлиқларидан Зоя Коляда ва колхозчи Нафиса Отабоева ўртоқлар унинг энг яқин ёрдамчиларидан бўлиб келдилар.

Шундай қилиб, бригада а'золари аҳиллик блан меҳнат қилиб, барча кўрсаткичлар бўйича планни 140 процент бажаришга эришдилар. Бунда ба'зибир рақамларни кўздан кечирамиз. Масалан, бригадада 5 гектар ерга лавлаги экилиб, унинг ҳар гектаридан 50 тоннадан ҳосил олиш мўлжалланган эди. Амалда бригада а'золари ҳар гектар ерда 120,2 тоннадан ҳосил етиштирдилар. Бошқа экинлардан ҳам ана шундай юқори кўрсаткичларга эришилди. Ўртоқ Жўраев эришган бу ютуқлар учун Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига юборилди ва Кичик кумуш медаль блан мукофотланди.

Ҳозир ўртоқ Жўраев бошчилик қилаётган бригада а'золари янада яхши ишламоқдалар. Улар бригадага бириктирилган ер майдонларидан тўла фойдаланиб, картошка, сабзавот экинлари ҳосилини ошириш, айниқса эртаги экинларни тез етиштириб, икки марта экин экиб ердан унумли фойдаланиш учун курашмоқдалар.

Бу, оғиздаги гап эмас, олинган мажбуриятни бажариш учун анча иш қилинди. Барча ерлар кузда шудгорланди, суғориш шохобчалари тартибга солинди; далаларга 1500 тоннача маҳаллий ўғит чиқарилди; участкалар йириклаштирилиб, текисланган, сабзавот, картошка экинларини квадрат-уялаб экишга тайёрланган. Бригада а'золари 1956 йил топшириғини 170 процент қилиб бажариш учун курашмоқдалар.

Ўртоқ Жўраев бошчилик қилаётган бригадагина эмас, ўртоқ Каримжон Раҳимжонов бошчилик қилаётган бригада а'золари ҳам ўз топшириқларини 136 процент қилиб адо этдилар. Коммунистлардан Утешев, Қозоқбоев, Иброҳимов ва Юнусов ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадалар ҳам планни 110—120 процентга етказиб бажардилар. Улар ҳозир кўклам экин кампаниясига ҳартомонлама пухта тайёргарлик кўраётирлар. Партия ташкилотимиздаги коммунистларнинг қандай ишлаганликларини қуйидаги фактлар ҳам кўрсатади. Яхши ютуқларга эришганликлари учун 33 кишини Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига юбориш лозим топилди. Буларнинг кўпчилиги коммунистлардир. Коммунистлар партия ва ҳукуматимизнинг «Картошка ва сабзавот етиштиришни ҳамда тайёрлашни кўпайтириш тўғрисида»ги қарорини барча колхозчиларга тўла тушунтирмоқдалар.

Дала ишларини ташкил этишда Жўраев, Раҳимжонов ва бошқа коммунистлар бошчилик қилаётган бригадалар ҳозир ҳам бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Тўлаган МИРЗАЕВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

Польша блан Покистон ўртасида савдо битими имзоланди

КАРАЧИ, 5 февраль. (ТАСС). Карачи радиоси хабар беришича, 4 февральда Покистон пойтахтида Польша Халқ Республикаси блан Покистон ўртасида савдо битими имзоланган. Битим Покистондан Польшага жут, пахта, жун, чой етказиб берилишини, Польша Халқ Республикасидан Покистонга машиналар, электр асбоб-ускуналари, химикалиялар ва бошқа товарлар етказиб берилишини кўзда тутади.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Осиё мамлакатларига қилган сафари тўғрисидаги материаллар Исроилда нашр этилди

ТЕЛЬ-АВИВ, 5 февраль. (ТАСС). Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистонга, Бирмага ва Афғонистонга қилган сафарлари вақтида сўзлаган нутқларидан иборат тўпламни «Мода вехаим» нашриёти нашр этди. Иврит тилига таржима этилган бу тўпламга Совет-Ҳиндистон, Совет-Бирма ва Совет-Афғонистон қўшма баёнотлари ҳамда СССР блан Афғонистон ўртасидаги бетарафлик ва бир-бирига ҳужум қилишмаслик тўғрисидаги шартноманинг муддатини узайтириш ҳақидаги протокол ҳам киритилди.

Тўпламда фотосуратлар ҳам бор.

Америка бинокорлари делегациясининг СССРга келишига доир

НЬЮ-ЙОРК, 6 февраль. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлиги мухбирининг Эль-Серрито (Калифорния штати)дан уй-жой қурилиши миллий уюшмаси раиси Эрл Смитнинг баёнотини билдирди. Эрл Смит Америка уй-жой қурилиши ходимларининг шу йил ёзда Совет Иттифоқига бориш ниятида бўлган ўн кишилик группасига бошчилик қилади.

Смитнинг айтишича, Америка мутахассисларини совет бинокорлари томонидан бетондан фойдаланишнинг янги методлари айниқса қизиқтиради. «Русларнинг бетондан фойдаланишдаги, жумладан турар жойларни қуришда бетондан фойдаланишдаги муваффақиялари бизни айниқса қизиқтирмоқда» деган Смит.

Пекинда «Улуғ халқлар дўстлиги» кинофильми кўрсатилди

ПЕКИН, 7 февраль. (ТАСС). СССРнинг Хитой Халқ Республикасидаги муваққат ишлар вакили В. И. Лихачев кеча Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев ўртоқларнинг Ҳиндистонга қилган сафари тўғрисидаги «Улуғ халқлар дўстлиги» кинофильмига кўрик ўтказди.

Кўрикда ХХРнинг министрлари, Хитой-Совет дўстлиги жамиятининг мас'ул ходимлари, давлат муассасаларининг, жамоат ташкилотларининг ходимлари, фан, маданият, сан'ат арбоблари ҳозир бўлдилар.

Польша Халқ Республикасининг Ҳиндистонга совғаси

ДЕҲЛИ, 5 февраль. (ТАСС). Ҳиндистон информация бюросининг хабар беришича, 4 февральда Польша Халқ Республикасининг Ҳиндистондаги элчиси Е. Грудзинский Ҳиндистон соғлиқни сақлаш министри Раджкумари Амрит Каур хонимга медицина асбоб-ускуналарини топширган. Бу асбоб-ускуналар Ҳиндистон Бош Министри Неруннинг ўтган йили Польшада бўлган вақтида совға қилинган эди.

„Таймс“ ва „Крисченс сайенс монитор“ мухбирларининг саволларига В. Червенковнинг жавоблари

СОФИЯ, 6 февраль. (ТАСС). Лондонда чиқадиган «Таймс» газетасининг Белграддаги доимий мухбири Д. Бэрн хоним ҳамда Америкада чиқадиган «Крисченс сайенс монитор» газетасининг Белграддаги мухбири Э. Бэрн яқинда Болгарияга келган вақтларида уларнинг саволларига Болгария Министрлар советининг раиси Вилко Червенковнинг қайтарган жавобларини газеталар э'лон қилдилар. В. Червенков ҳозирги халқаро аҳвол ҳамда Шарқ блан Ғарб ўртасидаги кескинликни янада камайтириш перспективалари тўғрисидаги саволга жавоб бериб, бундай деган.

Мен ҳозирги халқаро аҳволга оптимистик назарда қарайман. Шарқ блан Ғарб ўртасидаги кескинликни янада камайтириш перспективалари реал перспективалар эканлигига аминман. Социал-сиёсий системалари турлича бўлган давлатлар ўртасида музокаралар олиб бориш ва ҳамкорлик қилиш руҳи тобора кўпроқ қарор топаверади. «Совуқ муносабатлар уруши» такрорланаётганлигига қарамасдан, у тантана қилаолмади ва тантана қилиши мумкин эмас. Уруш кучлари ўз ишини тўхтаттани йўқ, таслим бўлгани йўқ, лекин тинчлик кучлари ниҳоят даражада ўсди ва ўсиб бормоқда. Тинчлик кучлари ўзининг ҳал қилучи сўзини айтади. Мен, ҳеч шубҳасиз, урушни хоҳламаётган ва тинчликни талаб қилаётган бошқа халқлар сингари Америка ва Англия халқларини ҳам шу тинчлик кучлари қаторида кўриб турибман.

Греция блан муносабатларни нормаллаштириш имкониятлари тўғрисидаги саволга жавоб бериб, В. Червенков бундай деган: «Бизнинг Греция блан дипломатик муносабатларимиз бор, ба'зи айрим битимлар тузганмиз. Биз бу муносабатларни охиригача нормаллаштиришни, тўла равишда яхши қўшничилик муносабатларига айлантиришни астойдил истаймиз, биз Греция ҳукумати блан бевосита музокаралар олиб бориб, ўз орамизда ҳали ҳал бўлмаган масалалар юзасидан бир-биримизни ҳурматлаш ва ўзаро манфаатдорлик асосида бамаслаҳат бир фикрга келишга тайёрмиз».

Болқон пактига бўлган муносабатга тўхталиб, В. Червенков айтадики, Болгария Халқ Республикаси ҳукумати Болқон пактига ҳечқачон хайриҳоҳ бўлгани йўқ ва ҳозир ҳам хайриҳоҳ эмас, чунки бу пакт қатнашчиларидан иккитаси Шимолий Атлантик пактининг а'зосидир. «Бундан, — дейди В. Червенков, — Югославия, Туркия ва Грециянинг Болқон пактида қатнашганликлари сабабли Болгария шу давлатлар блан нормал ва дўстона муносабатларда бўлиши мумкин эмас, деган ма'но асло чиқмайди. Болгария Халқ Республикаси ҳукумати гарчи мазкур давлатлар ҳали ҳам Болқон пактида қатнашаётган бўлсалар да, шу давлатлар блан тинч яхши қўшничилик муносабатларини янада кўпроқ мустаҳкамлашни истайди».

В. Червенков уқтириб айтадики, «Югославия Федератив Халқ Республикаси блан бизнинг муносабатларимиз ҳозирги вақтда нормал равишда ривожланиб бормоқда. Аминманки, бу муносабатлар халқларимизнинг ва Болқондаги тинчликнинг манфаатлари йўлида янада кўпроқ мустаҳкамланаверади. Биз бу мақсад учун фойдали бўлган ва кучимиз етган ҳамда имкониятларимиз доирасида бўлган ҳамма чораларни кўришга тайёрмиз».

ЭКАДВнинг Бангалордаги сессиясида

БАНГАЛОР, 6 февраль. **(ТАСС махсус мухбири).** 6 февральда эрталабки мажлис бошланиши блан БМТнинг иқтисодий ва социал кенгашига доклад проекти тайёрловчи редакцион комиссия ва ЭКАДВнинг келгуси сессиясигача бўлган даврдаги фаолияти проектини ишлаб чиқувчи комиссия сайланди.

Сўнгра сессия Осиёдаги иқтисодий аҳвол ҳақидаги масалани муҳокама қилишга ўтди.

Совет делегацияси бошлиғи Малетин бу масала юзасидан сўзга чиқиб айтдики, Осиёдаги ва Узоқ Шарқдаги мамлакатларнинг иқтисодий аҳволи тўғрисида секретариат тайёрлаган ва сессия муҳокамасига тақдим этилган обзордан ма'лум бўлишича, ЭКАДВ районидаги ба'зи мамлакатларда — Ҳиндистон, Бирма ва бошқа ба'зи мамлакатларда миллий экономикани мустаҳкамлаш ишида муайян муваффақиятларга эришилган.

Броқ, деди ўз сўзини давом эттириб Малетин, бу райондаги бирқанча мамлакатларнинг иқтисодий аҳволи ҳали ҳам барқарор эмас. ЭКАДВ мамлакатларида ҳозир борган сари равшанроқ тушуниб олинмоқдаки, миллий мустақилликни ва муваффақиятли иқтисодий ривожланишни та'минламоқ учун маҳаллий хомаш'ё ресурсларини ривожлантириш асосида миллий саноатни ва айниқса оғир саноатни вужудга келтириш зарур.

Совет делегациясининг бошлиғи қайд қилиб ўтдики, обзорда Корея Халқ Демократик Республикасининг ва Вьетнам Демократик Республикасининг иқтисодий ривожланиши тўғрисида ма'лумотлар келтирилмаган. Бу республикаларнинг халқлари ўз экономикаларини мустаҳкамлаш йўлида олға қараб жиддий қадамларни қўйдилар.

П. А. Малетин айтдики, Совет Иттифоқи Осиё ва Узоқ Шарқ мамлакатларининг иқтисодий ривожланишига астойдил ёрдам беришни истаётганлиги сабабли экономика ва техника соҳасидаги ўз тажрибаси блан ўртоқлашишга тайёрдир. У уқтириб ўтдики, Совет Иттифоқининг фикрича, энг кўп тараққий этган мамлакатлар томонидан кам ривож топган мамлакатларга бериладиган ёрдам тенгҳуқуқлилик асосида берилган, ички ресурсларни сафарбар қилишга ва миллий ишлабчиқариш кучларини ривожлантиришга ёрдам берган тақдирдагина та'сирли бўлиши мумкин.

Совет делегациясининг бошлиғи қайд қилиб ўтдики, Совет Иттифоқи келгусида ҳам ўзаро келишиш асосида ЭКАДВ районидаги мамлакатларда етиштирилаётган товарларни сотиб олишни кўпайтириши ва бу мамлакатларга ускуна ҳамда машиналар етказиб беришни кенгайтириши мумкин. Совет Иттифоқи, деди у, ўзидаги техника ва экономика тажрибаларига ўргатиш мақсадида Осиё ва Узоқ Шарқ мамлакатларининг мутахассисларини қабул қилишга тайёрдир, шунингдек бу мамлакатларга СССРнинг БМТ техника ёрдам фондига топширган взносларидан фойдаланиш ҳисобига ҳам, икки томонлама битимлар йўли блан ҳам совет экспертларини юборишга тайёрдир.

Совет вакили ўз сўзининг охирида айтдики, Осиё ва Узоқ Шарқдаги кам ривож топган мамлакатларнинг эҳтиёжларини назарга олиб, Совет Иттифоқи ЭКАДВ районидаги мамлакатларни иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш учун БМТ ҳузурида махсус фонд тузишга ижобий қарайди.

Икки совет буксири ВДР ҳукуматининг вакилларига топширилди

ХАНОЙ, 6 февраль. (ТАСС). «Нян дан» газетасининг хабар беришича, Хайфонда икки буксир кемасини ВДР ҳукумати вакилларига топшириш маросими бўлган. Бу буксирлар Вьетнам Демократик Республикасига ёрдам бериш тўғрисида СССР блан ВДР ўртасида 1955 йил июль ойида тузилган битимга мувофиқ Совет Иттифоқи томонидан совға қилинган эди.

Буксирларни топшириш маросимида сўзга чиққан ВДР алоқа министри ўринбосари Ле Зун кўрсатган ёрдами учун СССР ҳукуматига ва совет халқига ташаккур билдириб, бу иккита буксир кемаси туфайли Хайфон портидаги ишлар ҳамда Қизил дар'ё бўйлаб юк ташиш анча енгиллашади, деган.

ЗИЛЛИАКУСНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЛОНДОН, 6 февраль. (ТАСС). Пресс Ассошиэйшн агентлиги хабар беради: Парламент а'зоси лейборист Зиллиакус 5 февральда Манчестерда нутқ сўзлаб, Иден блан Эйзенхауэр ўртасида олиб борилган музокаралардан кейин э'лон қилинган Вашингтон Декларацияси ҳамда Булганиннинг дўстлик ва ҳужум қилишмаслик тўғрисида шартномалар тузиш ҳақидаги таклифига Англия блан Американинг берган жавоблари «улар совуқ муносабатлар урушини ва зўр бериб қуролланишни бениҳоя давом эттиришни истаётганликларини очиқ кўрсатди» деди.

Зиллиакус айтдики, улар урушни истамаётирлар, лекин худди шунингдек тинчликни та'минлашни ҳам истамаётирлар. Гарчи улар, деб давом қилди Зиллиакус, Европада ва Осиёда ҳал бўлмаган масалаларни ҳал қилиш зарурлигини айтган бўлсалар ҳам, лекин шу масалаларни ҳал қилиш тўғрисида битта ҳам таклиф киритганлари йўқ. Вашингтон декларацияси, деди правардида Зиллиакус, «сиёсий уқувсизликнинг, иккиюзламалиқ ва мунофиқликнинг» ёдгори бўлиб қолади.

ВЕНАДА ЖАҲОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ СЕКРЕТАРИАТИНИНГ БИНОСИГА ПОЛИЦИЯ ҲУЖУМИ

ВЕНА, 7 февраль. (ТАСС). Кеча кечқурун Австрия полиция ма'мурлари Жаҳон касаба союзлари федерациясининг секретариати жойлашган бинога тўсатдан ҳужум қилдилар. Дастлабки ма'лумотларга кўра, бу операцияда 60 дан кўпроқ полиция ходими қатнашган.

Жаҳон касаба союзлари федерациясининг ходимларига 15 минут ичида бинодан чиқиб кетиш таклиф этилган. Бинони полиция ходимлари ишғол қилганлар, сўнгра бино печатьланган ва соқчилар қўйилган. Жаҳон касаба союзлари федерацияси ходимларининг бинога киришлари тақиқланган.

Бу ерда ма'лум бўлишича, Жаҳон касаба союзлари федерациясининг секретариати ҳужум арафасида канцлер Раабга мурожаат қилиб, ички ишлар министрлигининг Жаҳон касаба союзлари федерациясининг Австрия территориясида иш кўришини тақиқлашга қарор қилганлиги муносабати блан секретариат раҳбарларини қабул қилишни сўраган экан. Лекин бу илтимосга ҳозиргача жавоб олинмаган.

РУС ХАЛҚ ҚЎШИҚЛАРИ УСТАСИ — РУСЛАНОВА

Рус халқи ўз ҳаёти, орзу-умидлари, интилишлари ҳақида ажойиб қўшиқлар яратган. Ана шу қўшиқларни меҳр блан сақлаб наслдан-наслга ўтказиб келаётган моҳир ижрочилар, талантли халқ қўшиқчилари кўп. Булар орасида Л. Руслановананинг номи кенг тингловчилар оммасида катта шуҳрат қозонган. Яқинда Лидия Андревна Русланова ўз ансамбли блан Тошкентга гастрольга келди. Пойтахтимиз тамошабинлари граммпластинкалардан, радио орқалигина Русланова қўшиқларини севиб, эшитиб келган бўлсалар, энди улар Русланова иштирокида берилаётган концертларни тамоша қилишга муваффақ бўлдилар.

Свердлов номли концерт зали тамошабинлар блан лиқ тўлган. Мана Русланова тингловчиларнинг гулдурос қарсакларидан руҳланиб янада ёқимли юракдан, ашула айтмоқда. Унинг «Волга бўйлаб...» «Қудуқ ёнида», «Рақс қўшиғи» каби ашулаларни моҳирона ижро этиши тингловчиларни ғоят завқлантириб юборади. Тамошабинлар бирдамлик блан кучли қарсаклар чалиб, янги-янги ашулаларни эшитиш истакларини изҳор қиладилар. Улар «Колхоз меҳнати» бўлсин!», «Чўл ва чўл» ни эшитайлик деб хитоб қиладилар. Русланова тамошабинларнинг бу талабларини ўрнига қўйиб, севимли қўшиқларни усталик блан ижро этади. Яна қарсаклар гуруллайди...

Концертнинг иккинчи бўлимида рязаньли рус аёлларига ўхшаш кийинган очиқ юзли Русланова саҳнада яна пайдо бўлади. Бу сафар у Степан Разин ҳақида «Пиймалар». «Умориласья, умориласья!» «Как со вечера пороша» каби рус халқ қўшиқларини ижро этиб тамошабинларни мамнун қилди.

Руслановага жўр бўлган баянистлар триосининг хизмати ҳам диққатга сазовордир. Ана шу триода 30 йилдан бери ишлаб келаётган Кузнецов, Панков, Даниловлар Русланова қўшиқларига мос куйларини моҳирлик блан жўр қиладилар.

Концертда иштирок этган СССР гастроль бюросининг солисти Михаил Гальперин ҳам ижодий муваффақиятга эришган.

Русланова ансамбли Тошкентда бирнеча кун бўлгач, Сталинобод, Ашхобод ва бошқа шаҳарларга боради.

М. ЯҲ'ЁЕВ.

Суратда: Л. Русланова.
В. Салов фотоси.

Жасур милиционер

Милиция младший сержанти Равил Сунькин милиция хизмати а'лочиси ҳисобланади. У ўз вазифасини ҳалоллик блан бажаради. Ана шу камтар ва талабчан ёш милиционер ўзи хизмат қилаётган участка аҳолисининг ҳурматини қозонди.

15 январь — якшанба куни эди. Милиционер Сунькин участкаси — Навоий кўчаси одатдагидек тинч ва сокин. Милиционер кўча санитариясини тартибга келтириш блан шуғулланмоқда эди. Бирдан у, Ташунивермаг филиалининг сотучиси Валя Сапурнованинг ҳаяжонли қичқириғини эшитиб қолди ва тезда магазин томонга югурди. Бу вақтда нома'лум бир граждании пичоқ ўхталиб, сотучига дўқ урмоқда ва ўлим хавфини туғдирмоқда эди.

Милиционер воқиани суриштириб билмоқ учун, нома'лум кишидан магазин директори кабинетига киришни қат'ий талаб этди. Броқ... нома'лум киши чўнтагидан пистолет чиқариб, уни шиддат блан милиционерга тўғрилади: ва «Кўтар қўлингни! Ҳаммаёққа жар солма, мени бу ердан тинчгина чиқариб юбор, йўқса, отиб ташлайман!» — деди.

Аммо милиционер жиноятчининг бу дўқидан чўчимади, у блан яккама-якка жангга киришди, ўзини бир қадам орқага ташлаб, чаққон ҳаракат қилди-да, жиноятчининг қўлидаги пистолетни оёғи блан тепиб учириб юборди ва шу зоҳоти олға интилиб, нома'лум кишининг чап қўлига тепди, уни бутунлай қуролсизлантирди.

Магазинда турган кишилар қўрқув ичида кўчага югурганча чиқиб кетдилар. Аммо младший сержант ёлғизлик вазиятидан чўчимади. У ўзи машқини олган «Самбо» усулини қўллаб, тезда жиноятчининг ўнг қўлини орқасига қайирди, унинг эркин турган чап қўли пальтосининг киссасига томон узатилган эди, милиционер жиноятчининг қора ниятини фаҳмлаб чаққонлик блан унинг иккинчи пистолетини тортиб олди.

Етиб келган милиция наряди жиноятчини икки қўли орқасига боғланган ҳолда кўрди. Бу вақт кичкина столнинг ойнаси устида жиноятчидан тортиб олинган ханжар, икки пистолет ва патрон тўла обойма ётарди. Унинг ёнида эса милиция младший сержанти Равил Сунькин турарди. Унга назар ташлаган ҳарбир киши ана шу довюрак милиционер бундан бирнеча минут илгари ўз ҳаётини қизғанмай, тишнрноғигача қуролланган жиноятчи блан яккама-якка жанг қилган ва ғалаба қозонган, деб айтолмас эди.

Рўй берган ҳодисадан хабардор бўлиш учун магазинга кираверишда бирнеча юз киши тўпланди. Шаҳар милиция Бошқармасининг вакилларидан бири младший сержантнинг қаҳрамонона иши ҳақида сўзлаб берди. Йиғилган кишиларнинг ҳаммаси бўлиб ўтган ҳодиса тафсилотини ҳаяжонланиб тинглади ва ўртоқ Сулькинни жасурлиги учун табриклади.

Халқ ушланган жиноятчини қаттиқ жазолашни талаб этди.

Кейинчалик аниқландики, қўлга олинган жиноятчи Ўзбекистон ССР Социал та'минот министрлигига қарашли 1-нчи ишлабчиқариш мастерскойининг мастери — О. Б. Яцкевич экан.

С. ҚАЛАНДАРОВ.

Редактор ўринбосари **М. ҚОРИЕВ.**

„Ёт қариндошлар“

КИНО

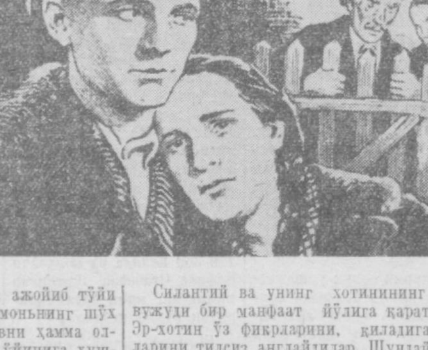

Пойтахтимиз кинотеатрларининг экранларида кўрсатилаётган «Ёт қариндошлар» фильми[1] тамошабинлар томонидан қизғин кутиб олинди. Бунинг сабаби бор. Фильмда ҳали жамиятимиздаги кишилар онгида сақланиб қолган эскилик сарқитлари — шахсий бойлик кетидан қувиш, ўз манфаати йўлида ҳарқандай разилликлардан қайғирмаслик, каби ярамасликлар қаттиқ қораланади, соф муҳаббат, дўстлик ва ўртоқлик, коллектив блан ҳамнафаслик улуғланади.

...Қишлоқнинг ўзига хос ажойиб тўйи қизғин давом этмоқда. Гармоньнинг шўх куйи остида ўйнаётган куёвни ҳамма олқишлайди. Келин куёвнинг ўйинига хушчақчақ ашула блан жавоб қайтаради.

Келиннинг уйи. Куёв муҳаббат тўла кўзлари блан қайлиғига тикилиб:

— Ҳаёт энди бошланмоқда, энди, — дейди.

Ана шу воқиа блан бошланадиган бу фильм тамошабиннинг диққатини дарҳол ўзига тортиб олади. Тамошабин воқиаларнинг ривожланишида фильм қаҳрамонлари блан яшайди, улар блан нафас олади, қайғиради, хурсанд бўлади.

Икки ёш Федор ва Стешанинг хурсандчиликлари узоққа бормайди. Уларнинг яхши турмуш қуриб кетишларига Стешанинг ота-онаси имкон бермайдилар. Эскилик сарқитлари блан касалланган бу чол-кампирнинг дун'ёқараши Федорнинг дун'ёқарашига қарама-қарши туради.

Силантий ва унинг хотинининг бутун вужуди бир манфаат йўлига қаратилган. Эр-хотин ўз фикрларини, қиладиган ишларини тилсиз англайдилар. Шундай экан, улар бахтлидир? Йўқ! Улар бахтли эмас. Бу эр-хотиннинг фақат ўз манфаатини ўйлаши, шахсий бойлик ортдириш ҳақида қайғириши, ён атрофдаги кишиларга ишончсизлик блан қараши уларни бахт ҳақида ўйлашларига имкон бермайди.

Шунингдек, бу уйда на ҳазил, на кулги, на хушчақчақлик бор. Уйда фақат чолкампиргагина керак бўлган, уларнинг диққатини ўзига тортган мол тўла сандиқ бор. Улар доимо шуни тўлдиришни ўйлайдилар.

Артист Н. Сергеев Силантий образини маҳорат блан яратган. Артистнинг ҳарбир сўзи, ҳарбир ҳаракати образнинг моҳиятини очишга қаратилган. Сергеев — Силантий ер ҳайдамоқда. Шу пайт Федор келиб отни колхозга олиб кетади. Сергей — Силантий Федорга бир сўз ҳам айтмайди. унинг орқасидан қараб қолади. Аммо шу қарашда артист Федорга бўлган нафратини, томорқадан чиқадиган фойдага катта зарар етганлигини яққол ифодалайди. Артист А. Денисова эса, ўз бойлиги блан оввора бўлиб ўралашиб қолган, топган-тутган нарсасини сандиққа босучи очкўз кампирнинг типик образини яратган.

Ана шу оилада тарбияланган Стешада ҳам ота-онанинг та'сири катта. У ўзи қаттиқ севган эрини ота-онасини кўркўрона севишга, ҳурмат қилишга мажбур қилмоқчи бўлади. Стеша ота-онасининг гапига кириб, Федорни ҳақорат қилади, уйидан ҳайдайди. Стешанинг жамиятдан ажралиб қолганлиги, комсомоллик бурчини аллақачон унутиб юборганлиги ишонарли қилиб тасвирланган. Стешанинг онгида ҳам «ўз оиламиз бахтли яшаса бас» деган ярамас фикр ўрнашиб қолган.

Фильмда ана шу оилага қарама-қарши қилиб коллектив — ёшлар ҳаёти, колхоздаги қизғин меҳнат берилган. Бу ҳаёт қизғин, ёрқин, ажойиб. Қизларнинг қувноқ ва шўх ашулалари, йигитлар ётоқхонасидаги ўйин-кулги кишига завқ бағишлайди.

Колхоз қишлоғида ажойиб кишилар кўп. Улар ўз дўстларини, ўртоқларини оғир аҳволда қолишига йўл қўймайдилар, уни қўлидан тутиб қоладилар. Ҳаммага ғамхўр колхоз раиси Варвара (артист Е. Максимова), шўх, хушчақчақ қиз Тося (артист М. Забулис), ажралмас дўст-тракторчилар Субботин (артист В. Гуляев) ва Чижов (артист Ю. Соловьев) ана шундай кишилардандир. Бу образларга режиссёр алоҳида аҳамият блан қараган, уларни ўзига хос ҳислатлар блан тўлдиришга интилган.

Стешанинг оиласи блан келишаолмаган Федор уйдан кетади. Лекин У ёлғиз қолмайди. Дўстлар Федорни ўз ёнларига оладилар, унинг оғир кунларида ҳамдамлашади.

Федор коллективни ҳурмат қилучи, унга таянучи меҳнатсевар, эскилик сарқитлари блан келишаолмайдиган йигит. У, эскилик сарқитлари блан заҳарланган оиладан кетган бўлса ҳам хотинини севади, унинг келажаги ҳақида қайғиради. Бу ерда шуни ҳам айтиш керакки, фильм режиссёри Федорнинг руҳини, характерини очиш учун барча имкониятлардан фойдаланган. Масалан: Федорнинг уйдан кетиб, дар'ё бўйига келгандаги ҳолатини олайлик. У сўзсиз бир нуқтага тикилиб ўтиради. Аммо, атрофдаги манзара, унинг чуқур хаёлга чўмиши оғир аҳволда қолган киши образини тамошабиннинг кўзи олдида гавдалантиради. Федор ролини ўйнаган артист Н. Рибников катта муваффақият қозонган. Унинг ижросида Федор ақлли, ишбилармон, коллективга таянучи, уни ҳурмат қиладиган йигит бўлиб чиққан.

Фильмда район комсомол комитетининг бюроси усталик блан тасвирланган. Район комсомол комитетининг секретари Глазичова (артист Е. Вольская)нинг бюрократлиги, ҳамма ишни идорада туриб бажариши яққол ифодаланган. Глазичова Стешанинг «эрим ташлаб кетди», деган гапидан кейин ҳечнарсани суриштирмай Федор масаласини бюрога қўяди, уни комсомолдан ўчирмоқчи бўлади. Бу — масалага юзаки ёндашадиган, унинг моҳиятини аниқламасдан ҳал қиладиган район комсомол комитети ва унинг секретари ишидаги хато ва камчиликларни очади.

Бюродаги Федорнинг гапи, колхоздан келган ёшларнинг секретарьга қилган та'налари Глазичованинг юзаки фикрини ўзгартириб юборади.

Фильмда Стеша образи айниқса муваффақиятли чиққан. Бу рольни артист Н. Мордюкова катта талант блан ижро этган. Стеша юрагида юз берган ўзгаришни ифодаловчи кадрлар жуда жонли чиққан. Унинг юрагида бойлик кетидан қувган ота-она блан қизғин меҳнат, хушчақчақ турмуш гавдаланади. Ана шу ҳолатлар артист Н. Мордюкова томонидан усталик блан ифодаланади.

Фильмда тамошабинни ҳаяжонга соладиган кадрлар кўп. Туғруқхонадаги Федор ва Стеша ўртасида бўлиб ўтган суҳбат, ётоқхонадаги қизғин ҳаёт бунга мисол бўлаолади.

Фильмнинг финали яхши ҳал этилган. Финалда чол ва кампирнинг сукунат блан тўла уйи ҳамда Федор блан Стешанинг бахт тўла янги уйлари гавдаланади.

Фильмнинг муваффақиятли чиқишида оператор Фастович ва рассом Н. Суворовнинг хизматлари катта. Оператор колхоз қишлоғининг қизғин ҳаётини, дар'ё бўйларидаги гўзал манзарани усталик блан суратга олган. Композитор А. Шашченко ёзган музика қаҳрамонларнинг руҳини очишга хизмат қилган.

«Ёт қариндошлар» фильми ёшларнинг эскилик сарқитларига қарши кураш олиб боришини ва соф муҳаббат ҳамда қизғин меҳнат бахт келтиришини ифодалаши блан характерлидир.

В. МАҲКАМОВ.

1 Янги бадиий фильм. Сценарий автори **В. Тендряков**, режиссёр **М. Швецер**, оператор **Л. Фастович**, рассом **Н. Суворов**, композитор **А. Шашченко**, овоз оператори **Л. Вальтер**. «Ленфильм» киностудияси ишлаб чиқарган.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/II да **Бой ила хизматчи**, 9/II да **Оғриқ тишлар.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/II да **Травиата**, 9/II да **Евгений Онегин.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/II да **Сингиллар қиссаси**, 9/II да **Тоҳир ва Зуҳра.**

«РОДИНА», «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН» кинотеатрларида (кундуз ва кечқурун), НАВОИЙ номли кинотеатрда (кундуз соат 12 дан), «ЁШ ГВАРДИЯ»да (кечқурун) — янги бадиий фильм **Ёт қариндошлар.**

«РОДИНА»да — эрталаб соат 11 ва кундуз 1 да **Максимка.**

НАВОИЙ номли кинотеатрда — кундуз соат 12 гача **Кинотўплам.**

«ЁШ ГВАРДИЯ»да — кундуз **Педагогик поэма.**

«ИСКРА»да — 3-нчи залда кундуз соат 12 — 20 минут ва 2 — 20 минутда **Казак Голота ҳақида қисса.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Бугун ва ҳар куни
ҚИЗИҚЧИЛАР КЕЧАСИ
СОВЕТ ЦИРКИ УСТАЛАРИ
иштироки блан
КАТТА ТАМОШАЛАР.
Тамоша кеч соат 8 да бошланади.

Вилоят кўча, Ривож проезд, 3-б уйда турувчи **Турсун Абдусатторовнинг** шу уйда турувчи Сабоҳат Содиқовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 1-нчи участка халқ судида кўрилади.

ГАЗЕТХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ва Ўзбекистон совет ёзувчилари союзининг органи

„Совет Ўзбекистони маданияти“
ГАЗЕТАСИГА
1956 йил учун
обуна қилиш давом этмоқда

«Совет Ўзбекистони маданияти» газетаси адабиёт ва сан'ат, кинематография, маданий-оқартув муассасалари, радио, полиграфия ва нашриётлар, китоб савдоси ходимлари ва умуман кенг меҳнаткашлар оммасига мўлжалланганди.

Газета ўзбек совет маданияти олдида турган муҳим вазифаларни ўз саҳифаларида мунтазам равишда ёритиб боради.

«Совет Ўзбекистони маданияти» газетаси фан, адабиёт, сан'ат ҳақида ва маданият соҳасидаги бошқа масалалар ҳақида илмий, назарий мақолалар, рецензиялар, очерклар ва информациялар бериб туради.

Шунингдек, газета республикадан ташқари, Иттифоқ миқ'ёсида ва демократик республикалар халқлари маданияти, адабиёти ва сан'атида янгидан яратилган йирик асарлар: романлар, повестьлар, ҳикоялар, пьесалар, поэмалар, ше'р ва очерклар блан газетхонларни таништириб боради.

Газета ҳафтада 2 марта чиқади. Обуна «Союзпечать» ва почта бўлимларида, фабрика-завод ва бошқа муассасалардаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136 Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'атбўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 39040 Саноат ва транспорт бўлими — 132. Хатлар бўлими — 34048. Маҳаллий ахборот бўлими 135. Секретариат — 34048. Э'лонлар бўлими — 38142.

Р. 60035. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № — 1368.